

MAGYAR LÁNY

HUNGARIA
Extern

T. Dunaposta

BUDAPEST
Postafiók 151.

Igazgató és felelős szerkesztő:
dr. Paál Árpád

Laptulajdonos: **SZENT LÁSZLÓ NYOMDA R. T.**
Törvényszéki bej. szám: Tr. B. 11/11. Jun. 1938.

Főmunkatárs: **dr. Gyárfás Elemér**

EGY ÉVE

Az egész világ feszült figyelemmel várta Szent Péter székének a betöltését. Akkor is feszült volt a helyzet, ha nem is volt még háború. De mintha egy pillanatra lecsendesedett volna az a vihar, amelyet a politikai szenvedélyek kavartak föl, amikor XI. Pius ravatalon fekiúdt a Szent Péter hatalmas kupolája alatt és amikor a világ új pápa felemelkedését várta. Lecsendesedett a vihar, hiszen a pápa halála és az új pápa megválasztása ráterelte a figyelmet az erkölcsi rend és a hit világára, arra, a világra, amely rendet és békét tudna sugározni a földi világba is. Eszünkbe juttatta ez a hirtelen szélesedő azt is, hogy minden baj, minden háborúság oka az, hogy leszakadtunk a másvilág éltető forrásairól.

Akkor mindnyájan azt kívántuk, hogy bár csak állandósulna az az üdvös szélesedő és érne meg benne a jóakarát, az igazság és az igazságosság gyümölcse: az igazi béke. Akkor sokan remélték, hogy az Isten megkönyörül, hogy könyörülete talál annyi igaz jóakaratot az emberek között, amennyi a megbékéléshez szükséges.

Sajnos, kívánságunk hiábavaló volt és reményünk szertefoszlott. Olyan mélyre sülyedt az emberiség, a hosszú és a gyűlölet, a föld gazdagságaihoz való görcsös ragaszkodás olyan mélyre rágta magát a lelkekbe, hogy Isten könyörületének nem volt miibe kapaszkodnia.

A pápaválasztással járó áldásos szélesedőnek ma már vége van. Háború dúl nagyon sok helyen. Ez azonban mit sem változtat a való helyzeten.

1939 március másodikán Pacelli Eugenio bíboros államtitkár XII. Pius néven elfoglalta Szent Péter trónusát. Ezen a napon betelt a várakozás ideje és a világ minden részéből örömmujongás felelt a rádió szárnyaló hírére:

„Annuntio vobis gaudium magnum: habemus Papam. Eminentissimum ac Reverendissimum, Dominum, Dominum Cardinalem Eugenium Pacelli, qui sibi nomen imposuit Pium XII.”

— Nagy örömet hirdetek: van Pápánk... — aki XII. Pius nevet vette föl... —

És a világ valóban örült az új pápának. Örültek neki és azt várták tőle, hogy megmenti a békét. A béke pápája lesz. Leszáll a politika zavaros világába és biztos kézzel emeli ki az emberiség szekerét a történelem kátyujából. Békekonzferenciákról beszéltek a pápa elnöklése alatt.

Minden találgatásnak hitelt adtak az emberek és mindent elhittek. Csak egyet nem akartak megtenni. Nem akarnak megváltozni. Nem akarnak megjavulni. Nem akarják a követelések és jogok tengerét az igazság, a méltányosság korlátai közé szorítani. Nem akarják belátni, hogy Isten a földet nem kevés kiváltságosnak adta, hanem az egész emberiségnek igazságos osztzkodásra. De a békét, azt várják és pedig mindenki a magáét, a maga elgondolása szerint és a maga feltételeivel.

Azt várják, hogy a világ legmagasabb erkölcsi ítélőszékéről pártoskodó, kicsinyesen önző torzsalkodásra kapnak majd szentesítést.

Nem, így nem is lehetett béke, hiszen nem volt igazi jóakarát a béke elérésére.

Azóta a hirtelen fellángolt lelkesedés nagyon sok szívben ellankadt. Ma már csak a szükség, a félelem beszélget néha a békéről.

Szent Péter trónján pedig azóta is, mint azelőtt, változatlanul, sőt talán még nagyobb lelkesedéssel folyik a békemunka. Nem külső és nem hangoskodó. Nem hangzatos üzenetek formájában. Nem. A lélek, a szellem munkája ez. Imádság és az örök erkölcsi elvek hangoztatása, a hangzatos és tetszetős divatok elítélése: ez az igazi békemunka ma, amely a fegyverzaj között sem lanyhult el.

Azóta már megjelent XII. Pius pápa első körlevele is, a Summi Pontificatus kezdetű, amely páratlan erővel mutat rá a jelenkor összes bajait okozó tévedésekre, de ugyanakkor a mentő igazságokra is. Megnyugtató bennünket az a tudat, hogy a körlevélből a pápai trónus hivatásának biztos öntudata sugárzik ki:

„Helytartója vagyunk annak, aki egy döntő pillanatban a legfőbb földi hatalom képviselője előtt a nagy szót kimondotta: „Arra születtem és azért jöttem a világra, hogy az igazságról tanúbizonyságot tegyek.” Mint ilyen, hivatali kötelességünknek tartjuk manapság, hogy apostoli bátorsággal bizonyosságot tegyünk az igazságról. Ez a kötelesség kiterjed mindama emberi tévedések és hibák leleplezésére és cáfolására, amelyet fel kell ismerni, ha kezelni és gyógyítani akarjuk őket... Hivatásunk teljesítésében nem fognak bennünket

földi tekintetek befolyásolni, sem bizalmatlanság, sem ellentmondás, sem elutasítás, sem értetlenség. Még a félelem sem, hogy esetleg félreértenek, vagy hamisan magyaráznak, tarthat ettől bennünket vissza...”

...E pillanatban, mikor e sorokat írjuk, a háború szörnyű lángborulása, amelyet elhárítani törekedtünk, megtörtént. Irótollunk megakad, mikor a számtalan ember szenvedésének ösvényeire gondolunk, akikre még tegnap a szerény jólétnek sugara mosolygott családi otthonukban. A fenyegető és a jövő szerencsétlenségek előrelátásakor érezzük, hogy mennyire a kötelességünk folytonos kitartással azok szemét és szívét, akikben még a jóakarát érzése megmaradt, ráirányítani az Egyetlenre, akitől a világ üdvössége származik, akinek mindenható és irgalmas keze véget vethetne a viharoknak, akinek igazsága és szeretete megvilágíthatja az elméket és meggyógyíthatja a szíveket azoknál a sokaknál is, akik tévelyekben, ellentétekben, harcokban elmerültek, hogy azokat ismét Jézus Krisztus királyságának szellemében újjáalakítsa.

Ezek a célkitűzések megmagyarázzák XII. Pius Pápa eddigi fáradozásainak indító okait. Megmagyarázzák a fokozott diplomáciai tevé-

kenységet és megmagyarázzák azt is, hogy az Egyesült Államok elnöke személyes megbízottat küld Miron Taylor személyében a világ erkölcsi üdöercének, a Vatikánnak figyelésére. Ezek a célkitűzések megayugtattak bennünket affelől, hogy a lélek, a szellem csendes, rejtett munkájának eredménye is lesz.

XII. Pius pápa ma, születése napján, egy évszázados uralkodásra tekint vissza. Viharos, vi-

szontagságos volt ez az év és a vihar hullámai egész a pápai trónig csaptak fel. A trón azonban sziklaszilárdan áll és jövőbelátó tekintettel azt is meglehet állapítani, hogy a történelem mit fog feljegyezni XII. Pius pápa uralkodásának első évéről:

Méltósággal és megfelelő erővel képviselte azokat az örök elveket, amelyeknek csatlakozásán letéteményese lett 1939 március másodikán.

POLYÁK ISTVÁN.

Welles amerikai kiküldött Ribbentrop külügyminiszternél és Hitler kancellárnál

"A megbeszélés nagyon érdekes volt", — mondotta Welles a német külügyminiszterrel való találkozás után. — A német erődvonalt kiépítése a holland határon egész a tengerig. — Illetékes helyen cáfolják, hogy Anglia hadihajókat akar küldeni a Fekete-tengerre.

Attekintés az újabb külpolitikai fejleményeken

Sumner Welles, aki pénteken Berlinbe érkezett, délben megbeszélést folytatott Ribbentrop német birodalmi külügyminiszterrel. A tanácskozás két és fél óra hosszáig tartott. A megbeszélés befejezése után Welles fogadta az amerikai újságírókat és kijelentette előttük, hogy a megbeszélés barátságos légkörben folyt le és igen érdekes volt. A késő délutáni órákban Welles Weizsäcker, német külügyi államtitkárral folytatott megbeszélést. Szombat délelőtt 11 órakor Hitler birodalmi vezér és kancellár fogadta Wellest.

Amerikai politikai körökben — mint Washingtonból jelentik — élénk figyelmet szentelnek a belga-német és a holland-német határzár elrendeléséről szóló híreknek. Megbízható értesülések szerint ezek az intézkedések a Siegfried-vonal meghosszabbításával függnek össze. A német erődvonalt ugyanis a holland határ

mentén egészen a tengerig építik ki.

Londoni illetékes helyen pénteken a leghatározottabban kijelentették, nem felelnek meg a valóságnak azok a hírek, melyek szerint Anglia engedélyt kért a török kormánytól, hogy hajókat küldhessen a Dardanellákon át a Fekete-tengerre.

Tengeri csata lehetősége a délamerikai Atlanti-óceánon

Montevideóban továbbra is közeli tengeri ütközet lehetőségéről beszélnek az Atlanti óceán déli részén. Rádióközlés szerint egy zsebpáncélos, egy tengeralattjáró és nagy német szállítmány hajózik a rio grandei partok mentén a nyílt tengeren. Két francia és három angol hadihajó Punta Aste közelében tartózkodik.

Norvég-német vita a semlegeseknek a tengeri háborúban való viselkedéséről

Német álláspont szerint a tengeri ellenőrzéshez való hozzájárulás ellenkezik a semlegességgel

A norvég képviselőháznak még a csütörtöki ülésén Koht norvég külügyminiszter a norvég semlegességről beszélt. Közölte, hogy a háború kezdete óta ötven norvég hajó süllyedt el, ami a norvég kereskedelmi hajóúrra 2,3 százaléka. A hajó elsüllyedésénél norvég tengerészek és utasok is pusztultak el. Megállapították, hogy a hajók közül legalább kilencet német hajók süllyesztettek el, más nyolc esetben nincs bizonyíték a támadó hajók nemzetisége tekintetében, míg a többi hajók aknára futottak. Ezután felhívást intézett a norvég sajtóhoz, kérve, hogy ne tárgyalják könnyelműen a hajópusztulásokra vonatkozó értesüléseket.

Az aknára futott norvég hajók közül csak kettő süllyedt el hivatalosan bejelentett aknamezőkön, a többiek a tenger olyan helyén robbantak fel, ahol nem jelezték a nemzetközi szerződészekkel ellentétben aknák jelenlétét.

Koht norvég külügyminiszternek a norvég képviselőházban tett nyilatkozatát német körökben különböző szempontokból bírálják. Megállapítják, hogy Németország tiszteletben tartja a tengeri hadviselésben a nemzetközi szabályokat és ez áll az aknaháborúra is. Nem tartják logikusnak azt a Németország felé szánt megjegyzést sem, hogy Németország vessen véget az ilyen tengeri hadviselésnek. Ez a kívánság azt jelentené, hogy Németország ne tegyen intézkedéseket az angol blokáddal szemben. Norvégia, noha nem helyesli a hadicsempészés ellenőrzésének jelenlegi rendszerét, mégis azt kívánja, hogy Németország ne támadja meg azokat a norvég hajókat, amelyek angol ellenőrző kikötők felé tartanak. A semleges államok, ha nem szállanak erélyesen szembe a nemzetközi jog angol részről történő megsértésével, úgy

érthetetlen. — mondják Berlinben — hogyan kívánhatják a Német Birodalomtól, hogy belenyugvással fogadja el azt a sorsot, amelyet Anglia készített számára. Ugy látszik, hogy

Szigorított tengerzár az Olaszországba irányuló német szén-szállításokra. Az olasz sajtó kifogásolja a szigorító intézkedést

A szigorítás súlyos visszahatás a rotterdami kikötőre

A nemzetközi politikai események középpontjában — Welles berlini tanácskozásain kívül — az angol-olasz széntárgyalások kérdése áll. Ez a kérdés természetesen élénken foglalkoztatja az alosz lapokat. A sajtó értesülése szerint az angol kormány még csütörtökön intézkedéseket hozott, hogy megszakítja a tengeren át Olaszországba irányuló szén-szállítást, vagyis: hogy az angol hajók a jövőben feltartóztatják az Olaszországba német szén szállító hajókat. Olasz részről arra hívatkoznak, hogy Anglia eljárása jogi szempontból nem helytálló. Még mérsékelt angol körökben is elismerik, hogy a tárgyalások eddig Anglia hibáján nem tehetett eleget annak az angol kívánságnak, hogy az angol szén ellenében nehézipari termékeket, nevezetesen fegyvert szállítson Angliának, mintán ezekre a termékekre magának is szüksége van. A megegyezés különben is csak gazdasági alapon jöhet létre s a megálapodásnak mentesnek kell lennie minden politikától. Ami egyébként az angol intézkedéseket illeti, azoknak csak viszonylagos jelentőségük van, amennyiben a német szén-szállítmányok kétharmada már is szárazföldi úton érkezik Olaszországba.

A Reuter angol hírszolgálati iroda a szigorított angol blokáddal kapcsolatban közli, hogy az angol blokádnak a német szénkivitelre történt kiterjesztése, mely péntek éjszaka 12 óra

félreismerik Németország helyzetét és erejét, azokat a következményeket, amelyeket a semleges államok magatartása jelenthet, ha kétféle mértékkel ítéli meg a hadviselőkhöz való kapcsolataikat.

Az angol tengeri ellenőrzésnek a semleges államok részéről való elfogadásával kapcsolatban Berlinben még a következőket jelentették ki:

— Illetékes tényezők útján tudomásul adjuk ezeknek a semleges államoknak, hogy az ellenőrzéshez való hozzájárulás nem felelhet meg a semlegességnek és az állami szuverenitásnak.

Tavistock lord elnökletével egy angol csoport németbarát béketervet készített

A Reuter jelenti, hogy londoni politikai körök nem tartják komolyt az az ügynevezett béketervet, amelyet a „keresztény Európát újjáépítő tanács” Tavistock lord elnökletével készített. Ez a tervezet az angol sajtóban csak mérsékelt érdeklődést keltett és a Times úgy ír róla, mint a német propagandaügynökségek által sugalmazott vállalkozásról. Az állítólagos béketerv, amelyről az a hír járja, hogy teljesen fedi a német felfogást, lényeges pontjaiban a következő:

1. A cseh-morva állam visszaállítása, azzal a feltétellel, hogy semleges marad.

2. Független lengyel állam, amely útát kapna a tengerhez és joga volna a Visztula folyó használatához.

3. Németország Ausztriában népszavazást rendelne el, de nemzetközi beavatkozást nem tűrne.

4. Németország kész a lefegyverkezésre, ha a többi hatalmak is ezt teszik.

5. Németország kész belépni a Népszövetségbe, ha ez a szervezet korrekt magatartást tanúsít vele szemben.

6. Németország kész megvizsgálni azokat a javaslatokat, melyek az elsőrendű nyersanyagoknak a gyarmatokról való beszerzésére vonatkoznak és ez esetben elállna a gyarmatok visszakövetelésétől. Kiköti azonban, hogy ezeket a nyersanyagokat ne aranyban kelljen fizetnie.

Az angolok tudni vélik, hogy ezt a propagandázú tervezetet néhány Németországban élő angol állampolgár szerkesztette, akiknek egyike Gordon Camming, a brit fasiszta párt egyik vezéralakja s egyideje a német rádió angolnyelvű hírközlője. Hivatalos angol körök hangsúlyozzák, hogy Anglia békecéljait Chamberlain miniszterelnök és Halifax lord külügyminiszter a közelmúltban pontosan körvonalazták.

után lépett életbe, a rotterdami kikötőben élénk tevékenységre vezetett. A kikötőben külön rakodó munkásokoztagokat állítottak be, hogy megrakjanak tiz hajót, amelyek még éjjel előtt ki akartak hajózni a nyílt tengerre. Sok hajónak sikerült még délután elhagyni a kikötőt. Az angol intézkedés súlyos csapást jelent Rotterdamra, amelynek kikötője így elveszti átmenő forgalmának jelentős részét.

VASUTI ÖSSZEÜTKÖZÉS A SZATMÁRI ÁLLOMÁSON. Saját tud. Könnyen végzetessé válható szerencsétlenség történt a szatmári vasuti állomáson. A nagybányai motoros vonat az utasok leszállása után a Prinez gépgyár háta mögött levő váltók felé indult, hogy egy másik sínpáron a fűtőházhoz menjen. Amikor a motoros vonat a váltók felé ért, abban a pillanatban robbogott be a mihályfalvai személyvonat. Az összeütközést nem lehet elkerülni. A személyvonat mozdonya esükkentett sebességgel ugyan, de igen nagy erővel nekirohant a motorosnak, amelynek elülső része teljesen összetört. A mozdony is súlyosan megrongálódott. A kár jelentős. A karambolnak emberáldozata — néhány kisebb sebesüléstől eltekintve — nincs.

A szénkérdés vitája Anglia és Olaszország között

A *Corriere della Sera* newyorki hivatalos távirat alapján közli, hogy Olaszország a washingtoni kormánytól három millió tonnás szénezállításról tárgyal. Ugyanakkor azt is jelenti a lap, hogy a Romában tartózkodó gazdasági megbízottak új utasítást kaptak. A szénkérdéshez egyébként olasz illetékesek szombat délig nem szóltak hozzá, de a lap jól informált helyről azt az értesülést szerezte, hogy a Chigi-palotában szombat délelőtt Mussolini, Ciano és Bastianini londoni olasz nagykövet között lefolyt megbeszélés után hivatalos tájékoztatást adtak ki az olasz kormány álláspontjáról. Az olasz sajtó egyébként vitába száll az angol sajtónak azzal az állításával, hogy az olaszok számára nem fizetődik ki az amerikai szén. Ez tévedés, — mondják a olasz lapok, — tekintve, hogy az angol szén a világ legdrágább szene; viszont, ami a szállítási költségeit illeti, nem bizonyos, hogy az amerikai szállítás jelenleg nem lesz-e olcsóbb. Általában az olasz lapok szerint az angol sajtó hamisan állítja be a dolgot. Téves az az állítás, hogy az angolok a zárlatot most mintegy diplomáciai nyomásként alkalmazzák, még pedig az angol-olasz gazdasági tárgyalások megszakítása miatt, mert ez az intézkedés már régóta elhatározott dolog.

Ujabb hajópusztulások a tengeri háborúban

A tengeri háború eseményeiről több jelentés számol be. A Reuter, angol hírszolgálati iroda newyorki kábeljelentése szerint egy 4800 tonnás angol gőzös rádióüzenetben jelentette, hogy Portorico közelében egy tengeralattjáró megtámadta. Egy amerikai vitorláshajó, mely parti őrszolgálatot teljesít, elindult a hajó megmentésére.

A Havas iroda jelentése szerint a Pirus nevű 7400 tonnás személyszállító hajó Anglia nyugati partjainál ellenséges támadás következtében elsüllyedt. A hajó 70 főnyi személyze-

tét angol kikötőkben szállították partra. A hajó az egyik északangliai kikötőből a Távol-kelet felé volt útban.

A *Maria Rosa* nevű olasz gőzös — mint a Stefani iroda jelenti, az Északi-tengeren felrobbant és elsüllyedt.

Olasz értesülés szerint:

Hitler kibontakozási tervet kapott Roosevelttől

A birodalmi vezér Welles fogadása előtt 24 órán keresztül ezt a tervet tanulmányozta. Az angol repülőgépek négy nap alatt háromszor jártak Berlin fölött

(Bucurestii rádiószolgálat.) Welles amerikai külügyi államtitkár szombat délelőtt fél 12 órakor jelent meg Hitler birodalmi vezérnél. A német sajtó feltűnő tartózkodást tanúsít Welles berlini tárgyalásaival kapcsolatban. Mindössze nyolc sorban számoltak be a lapok Ribbentrop és Welles pénteki, hosszas megbeszéléséről. A *Stampa* című olasz lap berlini tudósítójának jelentése szerint Németországban olyan hangulat uralkodik, amelyet így lehet kifejezni: valamit most már el kellene kezdeni. Azzal kapcsolatban, hogy Wellesnek Hitlerrel történt megbeszélése egy napot késett, a tudósító azt az értesülést közli, hogy nem német körökben hirtelen jár, miszerint Hitler birodalmi vezér Roosevelttől kibontakozási tervet kapott és 24 órán keresztül ezt tanulmányozta, mielőtt Welles fogadta. Nem tartják kizártnak Berlinben,

hogy Welles még egyszer találkozik Ribbentrop-pal.

Londoni hivatalos jelentés szerint szombatra virradó éjszaka újabb nagyszabású angol felderítő repülések a Németország felett. Ezek a felderítő repülések a legnagyobbak voltak a háború kitörése óta. Több felderítő raj hosszabb időn át keringett Berlin felett. Más rajok Kiel, Lübecket keresték fel, mások ismét a balti teagerig hatoltak. Az angol repülőgépek négy nap alatt háromszor jártak Berlin felett. Ezzel kapcsolatban — mint a *Sera* című olasz lap írja, — német illetékes helyen azt mondják, hogy mivel az angolok csak röpcédulákat szórnak le, főleg a rájuk való tüzeléssel elárulni Berlin légvédelmi ütegeinek az elhelyezését.

A román ifjuság küldöttségét ünnepélyesen fogadták Nürnbergben

A német birodalmi ifjuság vezetőségének meghívására a román ifjuság vezetői körutat tesznek Németországban. A küldöttség pénteken érkezett Nürnbergbe, ahol ünnepélyesen fogadták. Büsselschödel fő-propagandavezető a fogadás során mondott beszédében hangoztatta azt a kívánságát, hogy ez a látogatás hozzájáruljon a német-román kapcsolatok elmélyüléséhez. Nem lehet — ugymond — eléggé nagyra értékelni, hogy Németország és Románia ifjusága barátságos kapcsolatot tart fenn egymással.

Seiler körzetvezető kiemelte, hogy a német népet mélyszégyen elégtétellel tölti el a román népnek a mostani háborúban tanúsított magatartása.

A bolgár-román elszámolási egyezményt aláírták

Szófiából jelentik (Rádió): Popoff bolgár külügyminiszter és Filotti román követ aláírta a február 24-ikén kötött bolgár-román elszámolási egyezményt.

Csak nem ártalmas ez a kevés lerakódás a fogak mögött?

De mennyire! Ha kemény fogkővé válik, még az egészséges fogakat is meglazítja. Ezért használjon állandóan Kalodont fogkrémet. Ez az egyedüli fogkrém, mely sulfurizált oleat tartalmánál fogva fokozatosan eltávolítja a fogkövet és meggátolja annak újraképződését.

Fogai csak akkor maradnak épek és erősek, ha azok fogkőmentesek.

KALODONT fogkő ellen

Horthy Miklós érdemeit méltatja a román sajtó

Bucurestiből jelentik: A bucaresti *Timpul*, Gafencu külügyminiszter lapja, első oldalon közli Horthy Miklósnak, Magyarország kormányzójának a fényképét és a következőket írja a magyar államfő országglásának 20-ik évfordulója alkalmából.

„Húsz év telt el azóta, hogy Magyarország kormányát Horthy kormányzó a kezébe vette.

A szomszéd ország egész lakossága megünnepelte ezt a napot, mert a kormányzó honfitársainak legteljesebb megbecsülését és szeretetét élvezte.

Midőn az állam irányításával bízták meg 1920-ban, ebben a rendkívül súlyos korszakban, amikor Európa még nem nyugodott meg a háború és a forradalom következményei után, Horthy admirális derűsen és férfiasan fogadta a neki adott magas megbízatást. Magyarország kormányzója reális érzéssel és a mértékletesség szellemével megáldva, az állam szociális összhangjának és belső újjáépítésének munkatervét alkotta meg. Különös gondja volt Magyarország gazdasági fejlesztésére. Általában igyekezett hozzájárulni az erőfeszítésekhez hazája biztonságának és függetlenségének megerősítéséhez.

Az a tény, hogy felül tudott emelkedni a politikai szenvedélyeknek s hogy egész erejét annak a küldetésnek szentelte, amellyel távol tartotta magát minden veszélyes kalandtól és meggondolatlan kísérlettel, nemcsak népének szeretetét vívta ki számára, hanem a külföldi körök megbecsülését is.

A mai évfordulón a román közvélemény csatlakozik a szomszéd állam feje iránt megnyilatkozó tiszteletteljes érzés kifejezéséhez.

Külföldi államfők üdvözlő táviratai a magyarországi kormányzóhoz

Budapestről jelentik: Horthy kormányzó húszéves kormányzásának jubileumi ünnepségére üdvözlő táviratot küldött XII. Pius pápa, Hitler német birodalmi vezér és kancellár, Viktor Emánuel olasz király és császár, a japán császár, Vilma holland királynő, Gusztáv svéd király, Callio finn köztársasági elnök, Franciaország, Brazília és Spanyolország államfői, Mussolini olasz miniszterelnök, Ciano külügyminiszter, Maglione vatikáni államtitkár, Göring német vezértábornagy, Ribbentrop német birodalmi külügyminiszter és sokan mások.

SVÉDORSZÁG

az acél országa

Kivándorlók, honfoglalók

Az ország eltartja a polgárait, nemzetiségi el-
lentétnék még a lehetősége sincs meg. Az állapo-
tok tehát olyanok, aminőnek egy felvilágosodás
korabeli atyai uralkodó elképzelte az ideális álla-
mot, ahol az alattvalók megelégedettek, engedelmek-
sek és soha nem kíváncsognak sehová. Meglepő
ezek után az a tény, hogy egymillió százezer svéd.
tehát az egész svéd népesség közel egyötöde vándorolt ki az Északamerikai Egyesült Államokba és Kanadába. Semmiféle reális és józan magyarázata nincs ennek a nagyarányú kivándorlásnak. Sem földéhség, sem munkanélküliség, sem politikai emigráció, vallási, vagy nemzetiségi üldözés. Ez is mutatja, hogy a kivándorlásban nem tisztán a gazdasági okok játszanak szerepet. A svéd igazi pionír nép. Szereti a messzeséget, az új feladatokat, szereti önmaga felépíteni egész világát. Az Egyesült Államokban pontosan azokat a vidékeket hódította meg, amelyek nagyon emlékeztetnek a hazai természeti adottságokra, a hazai tájra: a „Középnegyed” északi államait. A lapok és tavak birodalmát.

Nem csodálatos, hogy ez a honfoglaló ösztön kedvezőbb viszonyok elhagyására készíti őket, mint amilyeneket új hazájukban találnak. Hiszen őseik hajtották végre az európai népek legnagyobb népvándorlását. Déli Svédország volt a nagy germán világhódítás fészke. Innen áradtak új meg új rajokban dél felé, hogy végül megsemmisítsék a római birodalmat és gyökeresen átalakítsák Európa szellemi és politikai képét. A gótok innen vonultak Dél-Oroszországba, majd Itáliába és Spanyolországba, a normannok — a varégek — innen kelték útra, hogy megalapítsák az orosz birodalmat. Ezeknek a régi svédeknek az élete a skandináv „sagák” tanulsága szerint hősi és mítikus élet volt, szakadatlan harc a szenvedélyek féktelen kifelése. Izig-veig minden idegszálukkal pogányok voltak, akik nagyon nehezen hajtották a fejüket a krisztusi iga alá. Közülük háromszáz évig tartott a harc a kereszténység között, egészen a svédországi törzsszövetségek közös szentélyének, az ősi uppsalai templomnak a lerombolásáig.

Királyok, nemesek, parasztok

A kereszténység elleni küzdelem összefonódott a szilárd királyi hatalom elleni harccal. A XIII. század közepén Svédország egységes keresztény birodalom. Nagyon jellemző hogy ez az egységes svéd birodalom miben látta egyik első és legfontosabb feladatát? A királyok már akkor szigorú in-
dézkeket hoztak a parasztság megvédésére a nemes nemzetségek túlkapásaival szemben. A nagy örtékekkel rendelkező nemesség viszont kezdettől fogva arra törekszik, hogy korlátozza a királyi hatalmat. Ez a XIV. század második felében annyira sikerült, hogy a királynak le kellett mondania uralkodói jogairól a hatalmas nemzetségek fejeiből ala-

kult királyi tanács javára. Amikor pedig az uralkodó megkísérli, hogy megvédje a korona tekintélyét, a nemesség behívja ellene Margit dán királynét, aki a „kalmari únióban” egyesíti a három skandináv államot, Dániát, Norvégiát és Svédországot. Egészen Oroszország balti előretöréséig és Poroszország kialakulásáig Dánia Svédország leg-
erősebb vetélytársa Észak-Európában. Ha ennek a két északi államnak a történeti fejlődéséről van

Harc az északi hegemoniáért

Oroszország, Lengyelország és Dánia elleni szakadatlan harcokban bontakozik ki a XVII. században a svéd nagyhatalom, mely ugyanazt a szerepet játssza északon, mint Franciaország délen. Az érdekek is közösek. Gusztáv Adolf, a svéd legnagyob királyva éppen úgy az Észak-Németország felé terjeszkedő Habsburg birodalomban látja legveszedelemesebb ellenfelét, mint a francia királyság. Miután a svédekre nagyon előnyös béke kényszerítette három északi ellenfelét, beavatkozik a Habsburgok ellen a harmincéves háborúba. Francia pénzen szervezi meg hadait, amelyek a háború folyamán rettenetes kegyetlenségeket követnek el. A svédek híre ebben az időben még félelmetesebb, mint a törököké.

Ekkor nemesek Finnországot, hanem Észtországot felett is svédek uralkodnak és a következő évtizedekben megszerzik majdnem az egész Baltikumot is, így Ingermanlandot, ahol később Szentpétervárt, a mai Leningrád épült. A később orosz uralom alá jutott balti parasztek visszasírják a „boldog svéd” időköt.

De nemesek a Baltikum felé terjeszkedik Gusztáv Adolf halála után a svéd hatalom, hanem a harmincéves háború további folyamán Németország felé is. Észak-Németország jelentékeny része ekkor svéd uralom alá kerül és a helyzet csak akkor változik, amikor 1654-ben az eddig szinte semmibevett Brandenburg fejedelme Fehrbellinnél megverte a svéd hadakat. Ebben a csatában született a porosz hatalom, amely a következő évszázadban Oroszországgal együtt Svédország nagyhatalmi helyzetét megsemmisítette. A romantikusan hősiesség, de féktelen, diktatóri hajlamú XII. Károly megkísérli megfordítani a végzetet. Ő akarja meghódítani Nagy Péter fenyegető orosz birodalmát. A hosszú küzdelem vége azonban a svédek megsemmisítő veresége. Az oroszok megvetik a lábukat a Baltikumon. Péner az eddigi svéd területen alapítja Szentpétervárt. A svéd nagyhatalom napja leáldozott. Közben szakadatlanul folyt a nemesség és a nagy főúri nemzetségek harca a királysággal. Ha a királyság nem szegül ellene váltakozó szerencsével, de mindig kemény elhatározással a nemesi törekvéseknek, akkor a svéd parasztság ugyanarra a sorsra jut, mint a német vagy a francia jobbágyosság.

Sajátságos körülmények között vesztette el Svédország a XIX. század elején németországi hódításait. A diadalmas francia forradalom veszi el a ferradalomellenes IV. Gusztáv svéd királytól ezeket a területeket, hogy a napoleoni korszak befejezése után, a Szent-Szövetség Poroszországhoz csatolja őket. Ugyanekkor Svédországnak át kell engedni Finnországot a cári birodalomnak. Svéd-

* Rendetlen bélműködésnél és az ezzel kapcsolatos emésztési zavaroknál, vértódulásoknál, lőfájásnál és szédüléseknél igyunk egy ideig reggel éhgyomorral és esetleg este lefekvés előtt is egy fél pohár természetes „Ferenc József” kecskürvizet. Kérdezze meg orvosát.

szó, nem szabad mai kiterjedésükre és szerény politikai szerepükre gondolnunk. Dánia és Svédország egészen az orosz és porosz előretörésig két hatalmas állam, az európai politika fontos tényezői. Finnország már ekkor svéd uralom alatt áll. Dániához pedig Norvégia és jelentékeny német területek tartoznak.

Az idegen uralom, nemzeti király hiánya a nemességnek szabad kezét engedett, hogy hatalom-
végyát kielégítse. Ennek a féktelen korszaknak véget vet a rettenetes stockholmi vérfürdő, amelyet II. Keresztély dán király rendez, hogy megsemmisítse az idegen uralom és a királyi hatalom elleni ellenállást. Nagy népfölkelés tör ki ellene, előzi a dánokat, de a királyság megerősödve kerül ki a ki-
delemből. Mert a népi forradalom vezére, Wasa Gusztáv elfoglalja a királyi trónt, kemény kézzel kormányozza az országot, örökletes dinasztia alapít. a svédek nagy nemzeti uralkodóházát.

ország tehát összes külső területeit elveszti. A nyertesek: Poroszország és Oroszország. Egyetlen kárpótlás, hogy a ma uralkodó svéd dinasztia megalapítója, Bernadotte, Napoleon egyik legnagyobb hadvezére, annak fejében, hogy a császárt a lipcsei „népek csatájában” elárulta, megkapja az addig Dániához tartozó Norvégiát.

Politikai élete

Svédország legújabbkori politikai fejlődése rendkívül érdekes és tanulságos. Elmondhatjuk, hogy nincs Európának egyetlen állama, amely belsőleg és külsőleg is olyan zavartalanul fejlődött és élhetett, mint Svédország. Egyetlen háborúban sem vett részt. A dán-porosz háborútól, amely pedig Németországot oly naggyá tette a Keleti-tenger mellékén, óvatosan távol tartotta magát. Az egész modern svéd politikai helyzetet jellemzi a széles tömegek, különösen a parasztság ijedt visszahúzódása minden erőteljes külpolitikai akciótól, a hatalmi versenyben való részvételtől, még akkor is, ha ezt Svédország legelemibb érdekei megkívánák. Ha nem ismerjük a svéd közvéleménynek azt az alapvető magatartását, értetlenül állunk szemben a mostani eseményekkel. A svéd tömegek nemesen a háború ellen tiltakoztak, hanem minden katonai kiadás, paradoxul kifejezve, minden külpolitika ellen. Hogy ma mégis nem túlságosan örvendetes körülmények közt kell külpolitikát csinálniok, részben ennek a magatartásuknak tulajdonítható. 1867 óta a svéd politikai élet alapmotívuma a király harca a parlamenttel és a közvéleménnyel a hadsereg reformjéért. A jelenleg uralkodó V. Gusztáv királyt hatalmas parasztdemonstráció majdnem lemondásra kényszerítette, mert keresztül akarta vinni a hadsereg újjászervezését, amely a tömegek tiltakozása ellenére mégis megvalósult. 1905-ben Norvégia elszakadt Svédországtól. Szinte példa nélkül áll a történelemben, hogy egy nemzetnek a másiktól való elszakadása ennyire békésen, ennyire surlódsmentesen, ennyire a „zöld asztal” szellemében menjen végbe.

A utolsó évtizedekben a svéd politikai életben három párt küzd a hatalomért és elveinek lehetőleg szűke és zökkenésmentes megvalósításáért. A világháború óta egészen 1928-ig szociáldemokraták voltak uralmon, akik az ipari munkásságra és a kis parasztságra támaszkodnak. Ezidőtől liberális és konzervatív kormányok váltakoztak. A liberálisok szavazói főként a kereskedő, iparos és értelmiségi rétegből kerülnek ki, míg a jómódú gazdatársadalom és a nemesség a konzervatívokat támogatja. 1932 óta ismét a szociáldemokraták vannak uralmon.

Papír, cellulóza és egyebek

Svédországot nagy gazdasági fellendülése sodorta bele a világpolitikába. Válságos külpolitikai helyzetét elsősorban azoknak a kincseknek birtoka okozza, amelyek az utolsó évtizedekben Európa egyik vezető gazdasági hatalmasságává tették. Már említettük, hogy Svédország sokkal inkább iparos, mint agrár ország. A svéd nemzeti jövedelem közel 70 százaléka az iparból és a bányákból ered. Ezt Svédország nemesen természeti kincseinek köszönheti, hanem annak az „iparos akaratnak”, amely

nélkül egy nemzeti hiába rendelkezik az iparosítás egyszerű természeti előfeltételeivel. Már a középkorban virágzó vas, ólom és ezüst bányászata volt. Ezek a régi bányák a múlt században kiapadtak. Azonban mindig új, meg új hatalmas vasérc-
előfordulásokat tártak fel. Azután ott a fa, amelylyel szinte korlátlan mértékben rendelkeznek. A háttérben erdőknek köszönheti Svédország, hogy Európa első és a Föld második legnagyobb cellulóza termelője, Európa második legnagyobb papír-

Schmiedt Béla

A megváltás szolgálja

XI. Piuspapa
gyönyörű encik-
likájában mutatott rá
a papság hivatására s kö-
telességeire. Ennek a nyomán
raizolja a kitűnő író e nagy-
szerű könyvben a gyakorlati
papi élet szépségeit s
m a g a s z t o s
feladatait!

Ara fűzve 162 Lei és portó

gyártója lett. A svédek Kanada és Németország mellett a rotációs papír, tehát újságpapír főszállító a világpiacon. A gyufagyártást valóságos monopolizálták. A két nagy svéd gyufatröszt, a Svenska Tönsicks és a hírhedt Kreuger & Toll, a világ gyufafogyasztásának fő hasznélvezői. Jelen-tékeny Svédország cement- és dohánypára is. Szén-ország nagyon ezegetny, azonban pótolja ezt a ruha-tagok és a nagy svéd lejtőről lezúduló folyók rop-pant vízereje. A svéd vízierőképzés: mintegy tíz-tizenkétféle erőre becsülik, amiből jelenleg há-rom millió lóerőt aknáznak ki. Meg kell még emlí-teni, hogy újabb Bolidennél aranyban is gazdag rézlefordulásokat találtak.

A vasérc, az áldás és az átok

Utóljára szólunk a vasról, mert a vasérc ma a svéd világpolitika, a vasérc ma Svédország üdve és talán tragédiája. Két óriási vasércterülete van Svédországnak, az egyik a fontosabb, gazdagabb, a legmagasabb északon, éppen a jelenleg fenyegetett sarkvidéki területeken. Itt a Sarkkörön belül van-nak nemesak Svédország, nemesak Európa, hanem az egész Föld legnagyobb vastartalma vasbányái. A Föld egészen magas vastartalma vasérctermelésé-nek 90 százalékát ezen a területen bányásszák. Kirunavara és Gällivari az északsvédországi vas-bányászat centrumai. 2000 millió tonnára becsülik ennek a bányavidéknek a vasérckészletét. Az északsvédországi vasérc vastartalma átlagban 70 százalék, míg a lotharingiai vasércé 30—35 száza-lék, az angol vasércé 35—40. Az északsvéd vasérc-nek két nagy exportkötője van, a norvégiai Nar-vik, az Atlanti-óceán partján és a svéd Lulea a Botteni-öbölben. Svédország másik nagy vasterülete Közép-Svédországban terül el. A közép-svéd bá-nyák vasérckészletét 800 millió tonnára becsülik. A nagy svéd acélipar és gépipar főként ezt a kö-zépsvédországi vasat használja fel, amely jóval ese-kélyebb vastartalma, de tisztább csengésű, mint az északsvédországi vasérc. Az utóbbit túlnyomó-részt exportálják. A svéd vasérc a most folyó há-borúban roppant szerepet játszik. A háború előtt Svédország és Franciaország volt a vasérc két nagy európai exportálója. A háború óta Németország természetesen nem juthat a lotharingiai vasérchez. A svéd vasércre van utalva. De jelentékeny meny-nyiséget importál Belgium, Nagybritannia és az Egyesült Államok is. Ha idegen hatalom birtokolja vagy csak ellenőrzi a svéd vasért bányaterületét és kikötőit, ez annyit jelent, hogy ott tartja a kezét az európai hadiipar ütőerén.

Ezért csinál a svéd vasérc és a svéd acél vilá-gpolitikát.

Vitás vagyoni jogi ügyek rendezése az állam és a római katolikus egyház között

Dr Gyárfás Elemér szenátor, az Erdélyi Egyházmegyei Tanács elnöke
nyilatkozik az ügyben

Egyes lapársaink mult vasárnap többé-kevésbé részletes közléseket hoztak bizonyos „meg-állapodások”-ról, melyek az állam és a római ka-tolikus egyház képviselői között jöttek volna létre. Tény, hogy a kisebbségiügyi minisztérium két megbízottja és a romániai római katolikus egyház két kiküldöttje között mult év október 7-ike óta sorozatos tárgyalások folytak. A tárgyalások célja az volt, hogy a vegyes bizottság közös jogi véle-ményt adjon a római katolikus egyház egyes szer-vezetei ellen folytatott vagyoni jogi perek ügyében, illetve az ezekkel egybefüggő államjogi és egyház-jogi felfogások összeegyeztetése végett. A négy-tagu bizottság a maga munkálatait 1940 február 18-án befejezte s erről ugyanaznap egy záró jegy-zőkönyvet készített és irt alá. A jegyzőkönyv a tagok egyező és meg nem egyező véleményének a részletes felsorolását foglalja magában. A kisebh-ségiügyi miniszter e vélemények alapján jelentést tett a minisztertanáchoz, amely február 23-án jóvá-hagyta a jelentésben foglalt javaslatot a vitás ügyek elintézésére vonatkozóan. E jóváhagyással hivatalos kommuniké jelent meg. Hogy azonban a jóváhagyott javaslat mit foglal magában, az még nem tudható.

Az ügyben kérdést tettünk dr Gyárfás Elemér szenátorhoz, ki mint az Erdélyi Római Katolikus Egyházmegyei Tanács világi elnöke, egyházi rész-

ről egyik tagja volt a véleményadó bizottságnak. Dr Gyárfás a multheti hírlapi közlésekre, melyek egy törvényjavaslat tervéről is szóltak, a követ-kezőket jelentette ki:

— Ami a minisztertanácsi hivatalos kommuní-kén kívüli többi közlést illeti, az *nem autentikus és sokban helytelen* ismertetés. Csak az illetékes tényezők intencióinak figyelmen kívül hagyásával kerülhetett ez a közlés a nyilvánosság elé.

Időjárás

A bucaresti időjárásutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: Az északi szél gyen-gül, változó felhőzel, az éjszakai hideg fokozódik. A nappali hőmérséklet alig változik.

Mint Budapestről jelentik, a pénteki nagy ha-vazás Borsod megyét ismét hóbertőnné változta-ta. A miskolci üzletvezetéség területén több v-sutvonalon megbénult a forgalom. A vonatok Mis-kolctól északra és keletre nem közlekednek pén-tek dél óta. Az orkán az utvonalakon méteres hó-torlaszokat emelt.

Egyes dolgok ugyan
nélkülözhetők

de hiányukat mégis érezzük.
Ilyen a Franck kávépótlék is,
nélküle az igazi kávé elképzel-
hetetlen.

A szovjet-csapatok bevonultak Viipuriba

Hősi halált halt a finnországi első svéd önkéntes csapat parancsnoka, Dyrsen tábornok. — Az oroszok elérték a Heinejoki vasútvonalat. A finnek rendezett visszavonulása

(Legújabbán kapott bucaresti rádióközlés).

A szombat reggeli hivatalos orosz harctéri jelentés szerint a szovjet csapatok bevonultak Viipuriba.

A Helsinkiben szerdán hajnalban hat óra-kor kiadott finn jelentés már közölte, hogy a közvetlen összeköttetés Viipurival megszakadt. A fővárosnak nem is álltak rendelkezésére közvetlenül onnan érkező hírek. Katonai és poli-tikai körök fölteveése szerint a jelentés kiadá-sának pillanatában az oroszok már bevonultak a sokat szenvedett finn városba.

Stockholmi felfogás szerint nem kétséges, hogy az oroszok Viipuri elfoglalása után most újabb oldaltámadást kezdenek, hogy nyugatról hátba támadják a Mannerheim-vonalat.

Pénteken egy idegen repülőgép bombát do-bott Vormsö szigetre. Ez a sziget észti tulajdon, de legnagyobb részben svédek lakják. A bomba repeszdarabjain cirill-betűk voltak.

A finn hadijelentés szerint esütőtörtőkön a Viipuritól keletre fekvő szigetek ellen az orosz

támadások tovább tartanak. A finnek súlyos vereséget mértek az oroszokra. A szovjet-re-pülőltámadásoknak 14 polgári áldozata van. A szovjet repülőgépekből kiugró ejtőernyős kato-nákat földreérkezésükkor megölték. A finnek 14 orosz repülőgépet lőttek le, ők maguk pedig négyet vesztek. A finnországi első svéd ön-kéntes csapat parancsnoka, Dyrsen altábornagy, péntek délután az első vonalban végzett szemle-útja során hősihalált halt. Ő a Finnországban küzdő svéd önkéntesek első hősi halottja. Washingtoni jelentés szerint Yesse Johnes ki-jelentette, hogy a kiviteli és behozatali bank 25 millió dolláros kölcsönt nyújt Finnországnak. Ezenkívül Svédországnak 15 millió, Norvégiá-nak 10 millió kölcsönt nyújt a bank.

A Stefani olasz hírszolgálati iroda helsin-kii jelentést közöl, mely szerint az oroszoknak sikerült a Muola tó és Ajarapana tó között be-törniök és a Heinejoki vasútvonalat elérniök. A finnek Ajarapana és Vuoksi között is vissza-vonultak. A visszavonulást a finnek rendezett kötelékekben hajtják végre és új pontokon folytatják az ellenállást. A Viipuri előtti szov-jet előhaladás rendkívül lassú. Az előnyomu-lást repülőgépek és harcikocsik százai végzik. Az emberveszteség igen nagy. Tajpalénál az oroszok erős támadást kezdtek, de a finnek nagy veszteségeket okozva, visszaverték a tá-madást. A szovjet légi haderő több finn hely-séget bombázott. A bombázás úgy a hadi terü-leten, mint az arcvonal mögötti károkat okozott. A finnek hevesen bombázták a szovjet arcvon-al mögötti területeket.

Angol híradás szerint Hitler kancellár a finnországi hadjárat megszüntetését javasolta Stalinnak

Eden miniszter lapja, a *Yorkshire Post* londoni jelentést közöl, amely szerint Hitler kancellár azt javasolta volna Stalinnak, hogy a legsürgősebben szüntesse be a finnországi hadműveleteket. Tekintettel arra, hogy a je-lenlegi katonai helyzet folytán Leningrád már kívül esik minden támadási lehetőségén, a szovjet haderő elérte célját s a háboru folyta-tásának nincs értelme.

Helsinkiben a *Suomi* című lap azt írja, hogy Molotov szovjet külügyi népbiztos, aki, mint ismeretes, disztribúciót adott Steinhart amerikai nagykövet tiszteletére, a nagykövet-tel három és félórán át tanácskozt. Az ame-rikai nagykövet ez alkalommal Sumner Welles európai úttjáról is felvilágosításokat adott a szovjet külügyi népbiztosnak.

Roosevelt képviselője a Szentatyánál

MIRON TAYLOR

Irta: Csizsár Béla

Idestova hetven éve, hogy az amerikai Egyesült Államoknak nincs a Vatikánban hivatalos képviselője. Ezt a ferde és túlhaladott helyzetet akarta orvosolni Roosevelt elnök, amikor — egyelőre személyes képviselőjeként — Rómába küldte a Szentatyához Myron Taylort. Az újságok sokat írtak az elnök képviselőjéről küldetésével és megérkezésével kapcsolatban, (persze távolról sem annyit, mint Sumner Wellesről, aki Taylorrel egyidőben érkezett Nápolyba s akinek az európai utazása majdnem teljesen háttérbe szorította Taylor misszióját), megírták róla, hogy ugyanolyan magas és elegáns amerikai gentleman, mint útitársa, csak persze sokkal idősebb, mert míg Welles még innen van az ötvenen, Taylor már 66-ik életévét tapossa. Bemutatták minden oldalról, lefestették, hogyan néz ki, öszhaju, cvikkeres, jól megtermett, tipikusan angolszász amerikai, aki tíz éve minden esztendőben átrándult a kontinensre s főként Olaszországot kedveli, ahol Firenzében nagyobb villája is van.

De hát kicsoda valójában Myron Taylor? És miért éppen őrá esett Roosevelt elnök választása? Ezt a kérdést sokszor felvetették, nem annyira Európában, ahol ezt az ismeretlennevű amerikai úriembert egy kis római kört és Firenzét kivéve, nem tartották számon, hanem Amerikában, ahol tudták róla, hogy elsőrendű közgazdasági kapacitás, egyike Amerika 10—20 leggazdagabb emberének s eddig teljesen távolállott mindennemű politikai megmozdulástól és politikai csoporttól.

Valóban Myron Taylor eddig a politikai életben soha nem játszott szerepet és a diplomáciai karban sem szolgált. A politikát soha sem becsülte sokra és se képviselőiséget, se szenátoriságot nem volt hajlandó vállalni, pedig sokszor megkínálták ennek a lehetőségével. A közgazdasági életben tevékenykedett s erre a tevékenységre rendkívül sokat tartott. Elsőrendű pénzügyi és gazdasági szakember, aki érti a maga dolgát és megoldozott vagyonáért és pénzügyi sikereit.

Hogy miért éppen őrá esett Roosevelt elnök választása, azt főként negatívumokkal lehetne szemléltetni. Talán éppen azért, mivel nem politikus, nem politizál, sohasem volt diplomata, tehát mindenképpen tiszta lapnak számít, küldetéséből nem vonhatnak le más következtetéseket a republikánusok, mint a demokrácia-pártiak, a mormonok vagy a szabadkőművesek. (Amugy is eleget érzékenykedtek és berzenkedtek az Újvilágban a különböző protestáns felekezetek, amikor nyilvánosságra került Mr. Taylor kinevezése. Külön elnöki értekezleten kellett megnyugtatót főpapjaikat arról, hogy a küldetés még nem egyértelmű a hivatalos követküldéssel s Rooseveltnek többször is meg kellett ígérnie, hogy a protestáns felekezetek beleegyezése nélkül nem változtat a jelenleg fennálló helyzeten a Vatikán és az Egyesült Államok között.) Most tehát senki sem veheti szemére Roosevelt kiküldetésének, hogy az ő érdekeit nem képviseli s mindenki egyként meg van győződve arról, hogy az ő érdekeit képviseli.

Lehetséges, hogy azért is esett rá a választás, mert Taylor egyháza hű fia, minden ellenkező híreszteléssel szemben jó katolikus, otthonos az Örök Városban, ahová — mint említett — minden évben ellátogatott s amelyet szinte második hazájának tekint Firenze mellett. Igaz, hogy székhelye Róma helyett az utóbbi városban lesz, de a két város közt mégis elenyészőbb a távolság, mint Róma és New York között. Nem érdektelen azután az amerikai lapoknak az a híre, hogy Taylor már több éve ismeri a mostani Szentatyát, amikor az még mint Pacelli bíboros Amerikában járt az ottani eucharisztikus kongresszuson. Allítilag a pápa

Taylor vendége volt amerikai tartózkodása során és igen szívélyes és meleg viszony szövődött közöttük. Meggyőződésem szerint ez játszhatott a legfontosabb szerepet Myron Taylor kiküldetésénél.

Rokonszenves, kedves amerikai gentleman Mr. Taylor és igen fiatalos mozgása, pedig már közelebb van a helyenhez, mint a hatvanhoz. Newyork államban, Lyonsban született. Gyermekkorra, mint a többi vagyonos amerikai gyermeké, tett el; az eléggé exkluzív Cornell egyetemen tanult, művészeti és filozófiai tanulmányokat folytatott, majd jogot végzett és lektorált. Egyideig apja vállalatánál gyakor-nokoskodott, azután az amerikai acéltrösztökhöz került és itt emelkedett mind magasabbra. 1927-ben már a tröszt pénzügyi bizottságának elnöke, több más vállalat igazgatósági tagja, majd 1930-ban a tröszt igazgatója, négy év múlva pedig elnökgazgatója.

Ifjúkorában utazott először Európába s különösen szívéhez nőtt Itália. Azután évről-évre visszatért egészen a háboru kitöréséig. A békekötés után, 1923-ban volt ismét ideát; boldogan tért meg kedves Rómájához és Firenzéjéhez. Lassan azzal büszkélkedhetett, hogy ő a legrómaibb amerikai. A harmincas években megválasztották a római amerikai akadémia elnökévé s ma is viseli ezt a tisztséget. Csak kevesen tudják, hogy Myron Taylor alapítása ez az intézmény, ő látta el minden szükségesel, remek könyvtárral, felszereléssel. Sokat jótékonykodott Olaszországban, nem egy alapítvány őri nevét. Legutóbbára tavaly előlt járt az Örökvárosban. Akkor még nem hitte, hogy ő

Szájában
egy valódi
VALDA
PASZTILLÁ-val
teljes tüdőből lélegzi be a fenyők
és eukalyptuszok balzsamos
levegőjét, amely megelőző
és gyógyító.

lesz rövidesen Roosevelt elnök képviselője a Vatikánban.

Már régóta a vatikáni-amerikai kapcsolatok felvételén buzgólkodott. Valahányszor Roosevelttel találkozott, mindig előhozta ezt az eszméjét, amelytől különben az elnök sem idegenkedett, csak mindig azt válaszolta, hogy meg kell hallgatnia az egyházak döntését. Amikor Olaszország kivülmaradt a háborun s ezt Amerikában igen jónéven vették, azonkívül, amikor a Vatikán békefáradozásait is megújuló szimpatia-hullám fogadta odaát, Roosevelt el-érkezettnek látta az időt, hogy Taylor elképzelését megvalósítsa.

Ugy tudják, hogy az amerikai iparmagnás kezdetben hallani sem akart róla, hogy ő vállalkozzék erre a nemes feladatra. Hangoztatta, hogy ép elég diplomatája van Rooseveltnek ehhez, ő már öreg, nem tudná kellő módon képviselni hazája érdekeit a Szentatyánál. Hiába volt minden szabadkozása, el kellett vállalni a tisztelet. Taylor akkor vállalta be, hogy élete legszebb ajándékának tekintti római küldetését.

Háromszáznyolcvannégy ügyvéd és kilencvenkét ügyvédjelölt van Kolozsváron Szaporodnak az ügyvédek, fokozódik az ügyvéd-nyomor

Kolozsvár. Saját tud. A kolozsvári ügyvédi kamara most küldte szét tagjainak a kolozsvári ügyvédi kamarába a beiratkozott ügyvédeknek és ügyvédjelölteknek a legutóbbi névsorát. Szinte hihetetlenül hangzik, hogy a táblázaton 384 ügyvéd és 92 ügyvédjelölt neve van feltüntetve. A kolozsvári kamarához tartozó Hidalmás, Bánfjyhunyad Més, Remete és Sármas községekben 26 ügyvéd és 8 ügyvédjelölt van.

Háromszáznyolcvannégy ügyvéd egy százezer lakosu városban: még kimondani is sok. De mindjárt meg is állapíthatjuk, hogy a 384 ügyvéd közül igen sok csak a kamara nyilvántartásában szerepel, de a valóságban nem folytatják ügyvédi hivatásukat, minthogy nincs alkalmuk arra, hogy mesterségüket gyakorolják. Mert majdnem az a helyzet kincses városunkban, hogy több az ügyvéd, mint az ügyfél, így nagyrésztük a mindennapi kenyerét sem tudja megkeresni. Az ügyvédi pálya — nem mi állapítjuk meg, hanem a

legilletékesebb fórumok — már úgy tul van terhelve, hogy abból nem lehet megélni. Kivételt képeznek ez alól a megállapítás alól azok az ügyvéd-primadonnák, akik három-négy jelölttel is dolgoznak és azok az ügyvédek akik éveken át be sem teszik lábukat az igazságügyi palotába, mert anélkül is megélnék. Még szerencse, hogy 384 ügyvéd közül igen sokan vannak olyanok, akik bankoknak, biztosító intézeteknek, nagyobb kereskedelmi és iparvállalatoknak a jogtanácsosai, vagy állami szolgálatban állanak. Ezek, ha nem is egyszerűen, de mégis megélnék. Az a sok fiatalember azonban, akik más elhelyezkedés hiányában, a körülmények kényszerítettek e pályára, minden tulzá nélkül — nyomorognak. Ismerünk fiatal ügyvédeket, akik jóformán még annyit sem keresnek, hogy irodájukat fenntarthassák. Ezek a jobb jövő reményében vegetálnak, s ha ragaszkodnak az ügyvédi morálhoz, bizony nélkülöznek is. Igaz, hogy a jogszolgáltatás rendszere is megváltozott. Több utánjárást vesz igénybe a peres ügyek ellátása, de ez még mindig nem indokolja meg az ügyvédek nagy számát. Az ügyvédi pálya elproletárosodását kétségtelenül az idézte elő, hogy az elmúlt években igen megkönnyítették az ügyvédi diploma elnyerését. Megszüntették az ügyvédi vizsgákat s miután az ügyvédi diploma megszerzése nagyobb nehézségre nem került, megindult az özönlés az ügyvédi pályára. Eredménye pedig az, hogy a 384 kolozsvári ügyvédnek még feleslegesen tud magának olyan megélhetést biztosítani, mint amilyen régebben az ügyvédi diplomával együtt járt.

A háboru alatt legjobb esetben is 20—30.000-rei volt kevesebb Kolozsvár lélekszáma. Akkor 50-nél több ügyvéd nem volt Kolozsváron. Akkor urak voltak az ügyvédek, ma néhány kevés kivételtől eltekintve, bizony szegények, akik az igazságügyi palota folyosóin és a tárgyaló termekben verejtékes munkával keresik meg mindennapi kenyerüket.

Rusznják Gyula:

ALUVÉDELEM

Amatőrköltésben 65 Lei és portó

Krisztus és a falu problémáit mutatjabe nagy hozzáértéssel, szeretettel és segíteni akarással az elhivatott falukufató

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Nagyvárad, H. Károly király-út 5. sz.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Beltől: Egész évre 900, félévre 4
negyedévre 225, egy óra 75 lei.

Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15 P.

Egyes szám ár: 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.
Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037
Telefon: 12-27.

Kéziratokat nem örzünk meg és nem adunk vissza.

Zürich zárlat. Párizs 9.92 fél, London 17.52 fél, Newyork 446, Brüsszel 75.40, Milánó 22.52, Amszterdam 236.87, Berlin 178.75, Belgrád 10, Bucaresti 340.

FELHÍVÁS A NAGYVÁRADI NYUGDÍJASOKHOZ. A pénzügyigazgatóság nyugdíjigazgatósága felhívja mindazokat a nyugdíjasokat, akik a hadfelszerelési kölcsön első és második részletét befizették és az előjegyzési listát még nem írták alá, a jutalékukban jelentkezzenek azonnal a nyugdíjigazgatóságnál. A központi nyugdíjigazgatóság rendelete értelmében ezeknek a nyugdíjasoknak még a március havi nyugdíjfizetés előtt alá kell írni az előjegyzési listát.

MERÉNYLET A KUBAI VOLT KÜLÜGYMINISZTER ELLEN. Havana-ból jelentik: Oreste Ferrera dr. volt kubai külügyminiszter és a volt washingtoni nagykövét ellen merényletet követtek el. Amikor gépkocsijával a parlament felé hajtott, ismeretlen egyén felugrott a hátsó sora és több lövést adott le. Az egyik golyó Ferrerát a vállán súlyosan megsebesítette. A gépkocsivezető meghalt.

* **Orvosi hír.** Dr. Osváth René bőrgyógyász és nemi betegségek szakorvosa, rendelését úgy a Szent József kórházban, mint lakásán, Parcul Traian 1. folytatja.

EGY FIATAL MAGYAR ZENESZERZŐ SZIMFONIÁT ÍRT A JAPÁN CSÁSZÁRI CSALÁD TISZTELETÉRE. Budapestről jelentik: A japán császári dinasztia uralkodásának 2600-ik évfordulója alkalmából Hóman Bálint kultuszminiszter felhívást intézett a fiatal zeneszerzők-höz, hogy alkossanak olyan zeneművet, amely a jubileum alkalmából méltóképpen kifejezi a magyar nemzetnek a japán császári család iránt érzett hódolatát. A pályázatot Veress Sándor nyerte meg nagy zenekarra írott szimfóniájával. A művet Takechi követségi tanácsos már el is vitte Tokióba.

Szatmáron alapot gyűjtöttek a szegény gyermekek védelmére. Saját tud. Tudott dolog, hogy Szatmár megyében országos viszonylatban is igen nagy a gyermekhalandóság arányszáma. Az illetékes hatóságok az elmúlt év folyamán mozgalmat kezdtek ezen veszélyes társadalmi baj kiküszöbölésére. Orvosi bizottságok járták a falvakat, hogy a csecsemők korai elhalálozásának okát kikutassák. Megállapították az orvosok, hogy a gyermekhalandóságot elsősorban az anyagondozás hiánya és az élelmezés elégtelene volta idézi elő. A védekezést azonban anyagi eszközök hiánya miatt nem kezdték meg azonnal. A vármegyei egészségügyi tanács legutóbbi ülésén dr. Dumbroviceanu Alexandru vármegyei főorvos bejelentette, hogy a gyermekvédelmi alap javára 170 ezer lej adomány gyűlt össze. Ebből a pénz-ből minden faluban tej-akciót kezdeményeznek. Utasították a kórorvosokat, hogy a fiatal anyákat szülés előtt vegyék gondozásba és a csecsemőket is állandóan tartásuk orvosi megfigyelés alatt. Több más intézkedést is foganatosítottak. Így remélik, hogy csökkeneni tudják a gyermekhalandóságot.

ÖTÖS IKREK SZÜLETTEK EGYIPTOMBAN. Kairó-ból jelentik: Az olasz lapok kairói jelentése szerint Egyiptomban ötös ikrek születtek. Mind az öt újszülött leány. A házaspárnak már eddig is volt hét gyermeke: hat fia és egy leánya. Az ötös ikrek, az orvosok véleménye szerint, fejlődésképesek. A trevisoi tartományban fekvő Falze olasz falucskából születési rekordot jelentenek Bibbia Tereza asszonynak, aki most negyvenhét éves, hetedszer születtek ikrei. Az utolsó ikerpár — két egészséges fiúgyermek — most született meg.

Temetések. Fornitag Jakabné Töttelek községben 62 éves korában meghalt. Temetése pénteken volt. — Fara u Péter 62 éves korában meghalt. Temetése a váradvencei temetőben szombaton volt. — Berindan Saveta 70 éves korában meghalt. Temetése a váradvencei Ember-kápolnából volt szombaton. — Erdős Imréné 70 éves korában Nagyváradon meghalt. Temetése vasárnap délután fél 4 órakor lesz a Rulikovszky-utj kápolnából. (Caritas.)

Legnagyobb választék

Jó minőség

Legolcsóbb árak

Maradékban egyes öltönyre, felöltőre, női szöveteket nagyon olcsó árban elárusítjuk

DEUTSCH posztóáruház

Oradea — Nagyvárad, Str. Avram Iancu No. 4.

„ELECTA“ szövetek egyedüli lerakata.

Dr. Reu Illés rendőrfelügyelő átvette a nagyváradai államrendőrség vezetését

„Minden erőmmel őrök fogok állani, hogy a rend, a nyugalom és a lakosság biztonságát mindenféle megkülönböztetés nélkül megőrizzük”

Nagyvárad. Saját tud. Dr. Reu Illés rendőrfelügyelő, a nagyváradai rendőrség delegált kvestora a tegnapi nap folyamán visszatért Bucurestiből, ahova bizonyos utasítások végett rendelték. A delegált kvestor ma ünnepélyes külsőségek között átvette hivatalát a rendőrségen. Délután 10 órakor a hivatali főnökök vezetése mellett a rendőrség összes tisztviselői összegyűltek, hogy üdvözöljék a rendőrkvestura új vezetőjét.

Ebből az alkalomból dr. Reu Illés mondott beszédet és megköszönte Ghelmegeanu belügyminiszternek, Liteanu tábornok, rendőrségi vezérigazgatónak és Tataru Coriolan szomszortományi királyi helytartónak jóindulatú bizalmát. A továbbiakban alantaisaihoz szólva kifejtette, hogy mindenkor bajtársuk kíván lenni és csak tőlük függ, hogy ez a bajtársi szellem fennmaradjon és megerősödjön. A helyzet itt a határszélen egészen különleges, — mondotta dr. Reu Illés. — A tisztviselőknek a leg gondosabban ügyelniük kell, fáradhatatlanul és lelkesedéssel dolgozniuk kell kötelességük teljesítésében, akkor, midőn az ország érdekeinek megőrzéséről van szó. Eppen ezért minden tisztviselőnek a kötelességteljesítés magaslátán kell állania és egyetlen pillanatra sem szabad elfelejtenie, hogy itt a határszélen tehát felelősségteljes állásban, úgy tekintik őket, mint elit rendőrségi embereket. Végeredményben meg kell felelniök ennek a bizalomnak és büszkéknek kell lenniök, hogy ide helyezték őket.

— Felkérem önöket, uraim, — mondotta a rendőrkvestor, — hogy példamutató szolgálói legyenek az államnak és a nép érdekeinek. Ebben a gondolatban fogadjuk meg, hogy sohasem gondolunk másra, csak arra, miképpen szolgálhatjuk legjobb tudásunk szerint országunkat.

Ezt a fogadalmat bővítsük ki esküvel, hogy minden áldozatok árán tántoríthatatlan bizalommal fogjuk szolgálni Öfelsége II. Károly királyt, aki számunkra határaink erősségét jelképezi. Eljen Öfelsége II. Károly király!

A rendőrkvestura hivatalnoki karának nevében Ciorescu, az állambiztonsági hivatal főnöke szólalt fel. Szerencsekívánatait tolmácsolta dr. Reu Illésnek a megbízatásért, biztosította a hivatalnoki kar őszinte támogatásáról, egyben pedig sikert kívánt a kvestura új vezetőjének működéséhez.

Az ünnepség baráti hangulatban ért véget.

Dr. Reu Illés rendőrségi felügyelő, Nagyvárad város új rendőrkvestora ezután a sajtó munkatársaival beszélgetett, akiknek a következőket mondotta:

— A belügyminisztérium rendelete értelmében a mai napon ténylegesen is átvettem a helyi rendőrkvestura vezetését. Mint régi és lelkiismeretes tisztviselő tisztában vagyok hivatásommal, melyet rábízta s teljes erőmmel igyekszem érvényt szerezni az ország törvényeinek és rendeleteinek. Programom további részét munkatársaimmal együtt állítom össze a szükséges időben. Ez a program ugyanis napról-napra, mondhatnám óráról-órára megváltozhatik úgy, mint azt az állam vagy a város érdekei megkívánják. Egy dolgot azonban hangsúlyozok: minden erőmmel őrök fogok állani, hogy a város kerületében a rend, a nyugalom és a lakosság biztonságát vallási vagy etnikai különbség nélkül a legteljesebb mértékben megőrizzük. Eppen ezért felszólítom a város lakosságát és mindazokat, akiknek valami kért vagy reklamálni valójuk van, hogy a legteljesebb bizalommal forduljanak hozzám.

KIFOSZTOTTAK EGY NAGYBÁNYAI LAKAST. Saját tud. A rendőrségen megjelent Szilágyi Zoltán nagybányai magántisztviselő és bejelentette, hogy távollétük alatt ismeretlen tettes kirabolta a lakást. Sok ruhaneműt és egyéb értékeket vittek el a tettesek. A rendőrség később őrököt vett a piacon egy Pinteá Zsuzsanna nevű nőt, aki bevallotta, hogy a Szilágyi lakását ő fosztotta ki. Letartóztatták és bekísérték a szatmári ügyészségre.

Csárdáskirálynő előadása a céhek kulturbizottságának rendezésében. A nagyváradai céhek közös kulturbizottsága március 3-án, vasárnap délután hat órai kezdettel operett-előadást rendez a céh Alexandri-utca 13. szám alatti helyiségében. Kétfő műkedvelők fellépésével a legjobb szereposztásban a Csárdáskirálynő című operettet mutatják be. Az operett szereplői már több szépséges előadásban bizonyították rétermettségüket s a közönség mindig a legnagyobb elismeréssel nyilatkozott róluk, úgy hogy személyük a legjobb biztosíték a mostani előadás sikeréhez is. A színpad technikai berendezésének tökéletessége, a Katolikus Legényegylet nagytermének alkalmassága és szépsége is nagyban emelik az előadás színvonalát. — Jegyek elővételben a céhek Alexandri-u. 13. szám alatti irodájában kaphatók. Az előadás előtt különben városeszerő nagy erdeklődés nyílvánul meg.

MEGHALT TAHY LÁSZLÓ, A MAGYARORSZÁGI KÉPVISELŐHAZ VOLT ALELNÖKE. Budapestről jelentik: Tahy László dr. titkos tanácsos, volt miniszterelnökségi államtitkár, a képviselőház volt alelnöke, korábban berni és ankarai magyar követ, hosszos szenvedés után 59 éves korában szombaton elhunyt.

Tizenötre emelkedett a sikos járdá áldozatainak száma Nagyváradon. Saját tud. A sikos járdának tegnap újabb két áldozata volt Nagyváradon. Özvegy Feher-Pálné 82 éves Komendánserőti idős asszony és Klein Mártonné Cuza Voda-utcai asszony csuszott el a sikos járdán. Mindkettőjüket kórházba szállították. Az újabb két áldozattal tizenötre emelkedett azoknak a száma, akik ezen a télen Nagyváradon szerencsétlenül jártak a gondatlanul takarított, vagy egyáltalán el sem takarított utcákon. Az illetékeseknek azonnali szigorú intézkedésre volna szükség, hogy megakadályozzák a további szerencsétlenségeket.

86 HALÁLOS ÁLDOZATA VAN AZ ARSAI SZÉNÁNYA-ROBBANÁSNAK. Triesztből jelentik: Az arsaiban szénbányában történt robbanás halálos áldozatainak száma 86-ra emelkedett. Több sebesült állapota válságos. A bányában egy-két napon belül ismét megindul a munka.

Nétfőn kezdődik Nagyváradon a légvédelmi szervezetek egészségügyi csapatainak tanfolyamai

A város légvédelmi hivatala közli az érdekeltekkel, hogy a városi légvédelmi kiképzési központ III-ik csoportjához (Centrul de instructie A. P.) azok tartoznak, akik az egészségügyi csapatokba vannak beosztva. Ennek a csoportnak a számára március 4-én kezdődik a hatnapos tanfolyam. A tanfolyamot minden nap délután négy órától este 8-ig tartják a Katolikus Körben. Ezért

a város légvédelmi hivatala főlhívja a magán- és közintézményeket, kereskedelmi vállalatokat, szálloda és blokkház tulajdonosokat, hogy küldjék a tanfolyamra a légvédelmi egészségügyi csapatokba tartozó személyzetüket. Mindenki hozzon magával jegyzőfüzetet és gázálarcot. A meg nem jelenőket vállalatukkal vagy munkaadójukkal együtt szigorúan büntetik.

Uj törvény jelent meg, amely az ócskavason kívül a többi használatlan fémeket is zárolja

A Hivatalos Lap február 27-iki száma újabb rendeletét közzé teszi, amely az ócskavasra elrendelt zárlatot kiterjeszti az összes nem-nemes ócskafémekre és ezek hulladékaira. Ennek a törvénynek az értelmében a *hadfelszerelési minisztérium rendelkezése alá kerülnek a nemvas ócska fémek is*. A törvény értelmében ilyen fémek alatt érteni kell azokat a réz, cín, ón, ólom, alumínium és egyéb részletekkel fel nem sorolt fémekből, vagy keverékeiből készült ipari cikkeket, amelyek eredeti rendeltetésükre már nem használhatók, továbbá minden akár régi, akár új törmelék és hulladék, ami ezen fémekből és keverékeiből áll. A gyárak és műhelyek kötelesek minden törmelék, hulladékot és maradványt bármilyen formában legyen is az, tehát még az esztérgálás hulladékait is erre a célra gyűjteni. *Minden elhasznált réz, ón, ólom, alumínium és ezek ötvényeiből készült tárgy és ennek törmelékét, különösen fel nem sorolt tárgyat, drót, használt berendezési tárgy stb. a törvény rendelkezése alá esik.* Ugyanígy az ipari, gazdasági és kereskedelmi használt berendezési tárgyak is, anélkül, hogy a törvény felsorolása kizárólagos volna és a meg nem említettek mentesüljenek.

Akiknél ilyen nemvas fémből 20 kg-nál nagyobb mennyiség van, kötelesek a törvény kihirdetésétől számított 15 nap alatt, tehát március 13-ig bezárólag bejelenteni készleteiket, bármilyen jogcímen birtokolják azokat. Polgárfőnök minden hónap első 10 napjában kell a további bejelentéseket megtenni. A bejelentéstől kezdve az addigi birtokosok csak letéteményesek a tárgyaknak és a törvény összes kötelezettségei terhelik őket. A polgári és katonai közhatalóságok, közüzemek és autonóm vállalatok is kötelesek ennek a törvénynek eleget tenni. A katonai parancsnokságok és kezelőségek bejelentéseiket közvetlenül a hadfelszerelési minisztérium hadiipari igazgatóságához küldik. Minden egyéb bejelentés a vidékről annál a polgármesteri hivatalnál adandó be, amelynek területén a fémek vannak. A bejelentések bélyegmentesek.

Ezeknek a fémeknek az összegyűjtésével, vételével és tovább eladásával a hadfelszerelési minisztérium fogja megbízni az erre jogosultakat. A vételi, továbbeladási árakat és azt, hogy a fémipari üzemek között hogyan osztásának el ezek az anyagok, a hadfelszerelési miniszter rendelettel állapítja meg. Ugyanő elrendelheti egyes üzemekre sürgős szükség, főképpen a hadfelszerelési szükség esetén, hogy *csak bizonyos árakat gyárthassanak, vagy egyes cikkeket ne gyárthassanak.*

Semmis és érvénytelen minden olyan eladás, vagy átruházás, amely ennek a törvénynek a rendelkezéseire ellentéren történt. A kötelező vallomás elmulasztása, vagy valótlan adatok bevallása 2000—100.000 lei büntetés alá esik. A törvény rendelkezéseivel ellentéző vétel, eladás, vagy felhasználás 5000—250.000 lei pénzbüntetés alá esik és amellyel az árú a hadfelszerelés részére elkobozzák.

Az ellenőrzés a rendőrbírói közlegeket illeti, ők vehetnek fel kihágási jegyzőkönyve-

ket. A jegyzőkönyveket a hadfelszerelési minisztérium hagyja jóvá és ő szabja ki a büntetést, amit a terhelttel ajánlott levélben közöl. Ennek a közlésnek az átvétele napjától 15 nap alatt lehet felelősséget beadni ahhoz a törvényszékhez, amelynek területén a cselekményt elkövették. A felelősség nem gátolja az árú átvételét és tovább eladását. A törvényszék határozatának a kihirdetésétől 15 nap alatt a táblához felülvizsgálatnak van helye.

Közhatóságok és közüzemek a miniszter által meghatározott áron formáságok betartása nélkül adhatják el készleteiket.

* **Legideálisabb hashajtó, vértisztító, epehajtó a Dr. Földes-féle Solvo pilula.** Székrekedés, bélrenyheség, rossz emésztés, gyomorrontás, felfúvódás, gyomor- és bélfájdalmaknál teljes gyógyulást nyújt. Egy doboz ára 25 lei. Minden városi és vidéki gyógyszerárban és drogériában kapható.

Arcékiadatok

Elveszett

szavanként 1 lei

Elveszett

a nagyváradai állomáson, vagy ezen állomásról esőtörők este Szatmárra induló vonaton iratok pénzzel együtt. Megtalálót kérem iratok visszaadására, míg a pénzt jutalmul megtarthatja. Dr. Berkes József ügyvéd, Nagyvárad, Str. J. C. Duca No. 17-a.

Allást keres

szavanként 1 lei

Férfi ruhásbabás

nagy gyakorlattal, méret és confection szakmában éveket működött, azonnal, esetleg későbbi belépésre állást keres. Gyulai Lajos, Cluj, Str. Vasile Goldis No. 34.

Lakás

szavanként 3 lei

Keres

tisztviselő házaspár egy szobás, esetleg előszobával, komplett lakást. Címetek a kiadóba ker

4 szobás

utcai, parkettes, fürdőszobás lakás kiadó. Nagyvárad, Delavrancea-utca 12, Máthé.

2 szobás lakás

mellékhelyiségekkel kiadó azonnalra. Ugyanott 2-3 telek parcella eladó. Nagyvárad, Str. I. Ciordas 38.

Kiadó

központhban, Nagyvárad legszebb és leg-egészségesebb helyén földszintes utcai 3 szobás lakás május 1-re Parcul Stefan cel Mare 17. sz. Házgondnok.

Adás-vétel

szavanként 3 lei

Nagyon

magas arat fizetek brillians tárgyakért. — Herbet ékszeráruház, Nagyvárad, Bulevardul Regele Ferdinand 3.

Aki

magánháza, bérházat, birtokot, szőlőt, üzletet eladni, venni akar, keresse fel Popovics iródat, Nagyvárad, Vlahuta-u. 6. Telefon: 3167.

Alig használt

gyermek sportkocsi és egy világos mély gyermekkosci eladó. Nagyvárad, Miron Cristea-utca 13. szám.

Fiu biciklit

háromgyédes, megvételre keresek. Matula festéküzlet, Nagyvárad, Bul. Regele Ferdinand. Bazar-épület.

* **Vesekő- és hólyagkőbetegség, valamint azok, akik húgysavas sók túlszaporodásában, oxauriában vagy phosphaturiában szenvednek, a régóta bevált, tisztán természetes „Ferenc József” keserűvíz használata által bélműködésük elrendezését, anyagcseréjük előmozdítását és emésztésük javulását érhetik el.** Kérdezze meg orvosát.

Eddig ismeretlen hatalmas félszigetet fedezett fel Byrd tengernagy

Washingtonból jelentik: Byrd tengernagy felderítő repülés során az Antarktisz csendes-óceáni partján eddig ismeretlen, hatalmas félszigetet fedezett fel és a Horn-foktól 1200 mérföldre két kisebb szigetet.

Kettős kardcsapat-verseny készül Szatmár és az NSE vívói között

Alig zajlott le a Nagyvárad Sport Egylet színvonalas házi vívóversenye, vívókörökben már is újabb érdekes sportesemény elé tekintenek. Szatmár és a Nagyvárad Sport Egylet vívói ugyanis március 10-én kettős kardcsapatverseny keretében mérik össze erejüket Nagyváradon. A senior csapatversenyre a szatmáriak részéről Luczky, Felker és Rozsnyai érkezését várják, nem lehetetlen, hogy Tereh Géza is részt vesz a mérkőzésen. Természetes, hogy az erős ellenfelekre számítva az NSE is legjobb erőit vonultatja fel a szatmári senior csapat mezőnyét Szántay János I., Barabás, dr. Weiman és Salamon alkotják. A junior versenyre Szatmárról eddig Pinkoczy, Seres és Hadady jelentették be érkezésüket, míg a várad juniorok Hodosan, Szántay II., S. n. f., Grünstein és Csanda között a napokban megtartandó válogató verseny dönti majd el, hogy kik induljanak. Az NSE vívótermében Melchner Sándor, a sportegylet kitűnő új mesterének lelkes irányítása mellett természetesen nagyban tart a tréning a küszöbön álló versenyre, amely az új Melcher iskola első komoly erőpróbája lesz.

Cincár úr állandóan téved

Előkelő társaságba ritkán megyek. A közel-múltban azonban — véletlenül — mégis úgynevezett jobb körökbe kerültem. Itt hozott össze a sors Cincár úrral, a kiűnő — persze pillanatnyilag zenekaroson kívüli! — karmesterrel, akit azért hívtak ebbe a társaságba, hogy hegedűjátékával szórakoztassa a vendégeket.

Cincár úr belépett, hajlongott, leült, majd — vonó helyett — magához ragadta a társalgás fonálát. A kiváló fiatal segédorvos kíváncsi volt abbahagyni az influenzával kapcsolatos újszerű felfedezéseinek bizonygatását, a háborúban — majdnem — megrokkant tiszthelyettes nem beszélte többé — még sosem hallott? — haretéri élményeiről, sőt önagysága sem pauszakodott tovább kétségbeesetten, hogy milyen szörnyű problémát ad az új tavaszi kalapdivat.

Mindenki elhallgatott és mindenki Cincár úrra figyelt. Cincár úrra, aki a tőle várt hegedűhangverseny helyett — az emberiség legégetőbb kultúr-kérdéséről tartott — lenyűgöző — előadást.

Hogy egészen őszinte legyek — a minden bizonnyal vastkos tanulmányfüzet keretei közé kíváncsi — fejtegetésekből csak a végső „konklúzióra” emlékszem: ... mert hiába hölgyeim és uraim — mondotta Cincár úr — az intelligenciát bárki el-sajátíthatja, de a műveltséggel születni kell.

Talán ezt a végső megállapítást is rögen felejtettem volna, ha azóta csapásszerűen nem találkoznék minduntalan Cincár úrral és tőle néha naponta háromszor is nem hallanám — utóbb már olykor kevésbé előkelő társaságokban, így például legutóbb az egyik jótékony intézménynél, ahol mint segélykérő jelentkezett —: ... mert hiába hölgyeim és uraim ...

De most már sehogy sem bírom tovább és az Ön. de hangsúlyozom kedves Cincár úr, kizáróan az Ön érdekében le kell szegednem: A műveltség elsajátítható, az intelligenciával azonban — amint mondani szokás — valóban születni kell. Tehát pontosan fordítva van, mint ahogy már számtalanszor állította. Ön úgy látszik végzetes hajlammal bír arra, hogy a fogalmakat ne és tárgyakat felszerelje. Nyilván ebből a sajátjogot hajlamból eredően vitte magával az egyik előszoba fogasáról saját ütőkapott fejjedője helyett az ön remek nyúlörkáló-pomat, ruhátáram egyetlen érdemes darabját.

HORVÁTH IMRE

Katolikus Asszonyok, Leányok!

A napi munka forgatagában, örömeitek, bánatokat, gondjaitok és keserveitek között álljatok meg egy rövid pillanatra. Álljatok meg és olvassátok el a templomok kapujáról, a hírlapok hasábjairól hozzátok szóló felhívást:

Közös női lelkigyakorlatra

hívunk plébánosaink a váradi-olaszi Szentlélek plébánia-templomba. A lelkigyakorlat március 3-tól vasárnaptól március 10-ig tart. A szentbeszédet minden este fél nyolckor kezdik meg.

A lelkigyakorlat vezetője Török László székesegyházi segédlelkész. A szentbeszéd tárgysorozata a következő:

1940 március 3. I. *Az ember célja.* (A hit boldogító volta.)

1940 március 4. II. *Céltévesztés!* (A bűn és következményei.)

1940 március 5. III. *Életreforma!* (Menekvés a bűnből.)

1940 március 6. IV. *Az anyaszentegyház.* (Santire cum Ecclesia... hogy Krisztusra találjunk.)

1940 március 7. V. *Isten bennünk a kegyelem útján.* (A megsemitelő és a segítő malaszt.)

1940 március 8. VI. *Aldozat az áldozattal.* (A hit hősei.)

1940 március 9. VII. *Életforrásunk az Eucharistia.* (Szentmisze és szentáldozás.)

1940 március 10. *Befejezés: Előre hát Krisztussal, Krisztusért!*

A légvédelmi előadások sorrendje Nagyváradon

Nagyvárad város polgármesterei hivatalának MONT irodája közli, hogy március hó folyamán a légvédelmi tanfolyamokat a következő sorrendben tartják meg:

- 1940 március 4-én az A kezdőbetűsök,
- 5-én a B kezdőbetűsök,
- 6-án a C kezdőbetűsök,
- 7-én a D kezdőbetűsök,
- 8-án az E kezdőbetűsök,
- 9-én az F kezdőbetűsök,
- 11-én G kezdőbetűsök,
- 12-én a H kezdőbetűsök,
- 13-án az I és J kezdőbetűsök,
- 14-én a K kezdőbetűsök,
- 15-én az L kezdőbetűsök,
- 16-án az M kezdőbetűsök,
- 18-án az N kezdőbetűsök,
- 19-én az O kezdőbetűsök,
- 20-án a P kezdőbetűsök,
- 21-én az R kezdőbetűsök,
- 22-én az S kezdőbetűsök,
- 23-án a T kezdőbetűsök,
- 26-án az U kezdőbetűsök,
- 27-én a V kezdőbetűsök,
- 28-án a Z kezdőbetűsök.

A tanfolyamokat délelőtt 9–11 óra között tartják meg a Katolikus Kőr Regele Carol II. utca 2. szám alatt lévő nagytermében. Azok látogatása nemre való tekintet nélkül 7–60 évig kötelező mindazok számára akik nem esnek a légvédelmi törvény 6-ik és 7-ik szakaszának rendelkezései alá. Akiknek már van gázmaszkjuk, azok az előadásokon gázmaszkkal jelenjenek meg, hogy a gázkamrán is keresztül menjenek. Felkérjük a résztvevőket, hogy a tanfolyamokon pontosan jelenjenek meg, mert a később jövőket nem engedik be a terembe, hogy ne zavarják az előadás menetét. Minden résztvevő vigye magával az előadásokra igazolványát, látározást és a nyilvántartásba való beírás végett. Az ellenőrzés megkönnyítése végett mindenki töltesse ki igazolványán a szükséges adatokat. Azok, akik nem látogatják az előadásokat, a légvédelmi törvény 63-ik paragrafusának c) pontja alapján 500–2000 lelig, vagy 1 naptól 1 hónapig terjedő büntetéssel sújtandók.

Hönlig
Frigyes
**HARANG-
ONTÖDE**
Árad,
Str. Barilla 10-21.
Alapítva:
1840.
Telefon: 370.

**Grippa
előjelek!**

lehangoltság, fej és végtag-fájdalmaknál,
azonnal

ASPIRIN

TABLETTÁT

csak a) Bayer (keresztfel)

A lélek és a halál

Irtó: Noszlopi László

Az emberi élet megkeserítője a halálfélelem. A halál a legtöbb ember szemében és a merőben természetes ész számára a teljes vég, a végleges vég. A leguruló kő nyugalmi helyzetbe került, a homokóra szeméi leperregtek. Soha sürgetősebben és kínosabban nem merül fel a kérdés az emberi élet értelméről, mint akkor, amikor egy emberi élet szemünk előtt érkezik el végéhez. Könnyen találunk az élet számára értelmet az emberek az ifjú-nál, aki távoli célokért fáradozik, aki jövőt teremt. De csupán értelmetlen megszűnést látnak egy győzthetetlen betegnek vagy egy aggyastánnak erőltetett hanyatlásában a sír felé. Az öregedő ember titokban borzadva számítja az éveket, amelyeket még remélhet, összead. Kivon és végül is lassú, de feltartóztatlan közelebbjutását állapítja meg ahhoz a fekete falhoz, amely könyörtelenül elnyel mindent, amit e földön szeretünk, remélünk, amire törekszünk és amink van.

A pszichológia azonban arra tanít, hogy csak azok félnek a haláltól, akik féltek az élettől. Amint nagyszámú fiatal ember van, aki az étellel szemben alapjában véve páni félelmet érez, épígy van nagyszámú öreg, akik ugyanezt a félelmet érzik a halállal szemben. Csak az a fonák a dologban, hogy amíg az emberek betegesnek tartják az előbbi esetet, addig semmi sajnálatosságot és elfajultságot nem látnak az öregség halálfelelmében. Holott amilyen természetes lélektanilag az életvágy, épígy ősi és általános velejárója a lelki életnek a halálvágy, elmúlásvágy is. E két vágy az élet minden pillanatában megvan bennünk és a halálvágy néha már fiatalokkorban is igen erősen mutatkozik.

Kétségtelen, hogy aki fiatalokkorban félt az élettől, gálásokat érzett vele szemben, ami férfivá érését akadályozta, késleltette, úgyhogy lehetőleg gyermek szeretett volna lenni férfikorában is, az az ember elidegenedett az élettől, abból kifelé fejlődött, esetleg idegbetegségbe esett. De épígy légtüres térbe kerül, lelkiileg megdermed és elveszti a kapcsolatot a jelennel az az öregedő ember is, aki elfelejti, hogy az élet második célja már nem a földi kibontakozás, a természetes élet túlláradása, a felfelé törés ebben a világban, hanem — a vég, a halál a cél. Nagyjából a 38-ik év a határ az élet két fele között, ez az élet delelője, amelynek egyik oldalán van a felfelé vezető vonal, a másikon a parabola lefelé menő folytatása, a halál születése. Ettől kezdve nem a keletkezés, hanem az elmúlás az élet vezérgondolata. Aki tehát itt az elmúlt ifjúság emlékébe kapaszkodik, az lelkiileg átváltozik visszatekintő sóbálvánnyá, szellemi műmiává, amely nem más, mint megmerevedett múlt. Amint a fiatal ember évtizedekig készül elő személyiségének teljes kibontakozására, épígy miért nem készüljön elő az öregedő ember ugyanennyi ideig halálára?

És valóban, a természet elvégzi ezt a lelki előkészületet tudunk és akaratunk ellenére is. Az élet második felében az évek előrehaladásával a halálra vonatkozó gondolatok is egyre szaporodnak a tudatban. Az életnek tárgyilagosan közömbös, hogy az egyéni tudat mit gondol a halálról, de alapjában nem mindegy, hogy a tudat lépést tart-e a lélek mély rétegeivel, vagy pedig leszögezi-e magát oly vélemények mellé, amelyeket a szív nem ismer el. Ugyanolyan természetellenes ugyanis, ha az élet második felében nem állítjuk be önmagunkat a halálra cél gyanánt, mint amilyen természetellenes,

ha fiatalágunkban elnyomjuk magunkban a jövőre vonatkozó terveket és elképzeléseket. Nem-megőregedni-akarni most épígy helytelen, mintahogy helytelen volt az életcsúcspont nem-akarása. Mind a kettő egyaránt voltaképp élni-nem-akarás. Az élet célratörésvése ugyanis a kifejlődés csúcspontja után sem szűnik meg, de most a halál a cél.

Legmélyebb lényünk tehát a halálban nem értelmelenséget lát, nem céltalanságot, hanem valami beteljesedést. Hogy valóban legmélyebb lényünk nyilatkozik meg így, azt bizonyítja az emberiség közös meggyőződése, úgy amint a nagy vallásokban mutatkozik, nem csupán a kereszténységben, hanem pl. a buddhizmusban is. E vallások a mi problémánk szemszögéből nem egyebek, mint bonyolult előkészületi rendszerek a halálra, amelyben az élet értelmének kiteljesedését látják. Ma már nevetséges a felvilágosodásnak az a vélekedése, hogy a vallások az ész mesterséges kitalálásai, az emberi elme hiagyalásai, amelyekkel a „vágyteljesítő” képzelet az emberiséget az órránál fogva vezeti. A vallások tanításai az emberi lélek legmélyét és egészét ragadják meg, oly mélységeket is, amelyekbe a tudat már nem képes lehatolni. Természetesen már kiviesik a pszichológia körén akár a vallások igazságának és természetfeletti eredetének, akár pedig a lélek metafizikai halhatatlanságának vizsgálata. De annyit még tisztán pszichológiai eszközökkel is megállapíthatunk, hogy a vallások tanítása egybeesik a lélek legmélyebb természetével, amikor a halált nem értelmetlen megszűnésnek, hanem az élet voltaképpeni értelmének és céljának tartja. Aki e tanítással szembehelyezkedik, a „felvilágosodás” nézeteinek hódol, az elszigeteli magát a saját mélyebb lényétől, szembekerül a tudatalattijával. Ugyanitt van az ideges zavarok forrása is: ezek végelemzésben a lélek mélyebb ösztönösségének idegenedése, a tudatnak elszakadásai bizonyos lelki alaptényektől. „Felvilágosodás” és idegbetegség itt közeli szomszédok.

A lélekelemzés legalaposabb irányának képviselője, Jung, foglalkozott azzal a kérdéssel, hogyan viselkedik a tudatalatti a halál közeledésekor. Álmod és más jelek szerint a tudatalatti már megkezdte előkészületeit a halálra, mielőtt még a tudatos egyén sejtene valamit és mielőtt a külső helyzetben a halálnak valami nyomára akadhatnánk. És pedig magát a halált tudatalatti lelki életünk nem tartja fontos eseménynek, nem sokat törődik vele, viszont annál inkább törődik azzal, hogyan hal meg a személyiség. Ami helytelen tett, vagy amit mulasztott az egyén, azt a tudatalatti helyre akarja hozni és addig dolgozik, amíg az erről esetleg hallani sem kívánó tudatot rá nem bírja a rendbehatalra és így meg nem nyugszik. Ennek a tudatalatti célzatnak szimbóluma az a haldoklóknál gyakran megfigyelt kévsyszerjelenség is, hogy ők a szabáiban utoljára még minden visszásan, nem a helyén álló tárgyat megakarnak igazítani.

Mindez merő pszichológiai igazság, ámde a lélek tényei nem kevésbé tények, mint, mondjuk, a természettudományok, a fizikai világnak tényei. Amit tehát a keresztény kinyilatkoztatás természetfeletti fénye, a hit világozása a halálról tanít, az mélységes összhangban áll az emberi lélek alapvető tényeivel, a lélektani kutatás természetes igazságainak világozásával. Ismét beválik tehát a régi anima naturaliter christiana.

Tavaszi szél Irtó: Nadányi Zoltán

Tavaszi szél rohant be ma a télbe... Ó igen, igen, hiszen ez is van, tavasz. Majdnem elfelejtettem.

Én azt hittem, ez már mindig így marad. Mert nincs pénz. Azt hittem, a fák is azért kopaszok, az ég is azért mosdatlan. Mert nincs pénz. És a nap is azért világít és fűt olyan gyengén, mert a fűtés-világítás sokba kerül. És virágok is azért nincsenek, mert a mai nehéz gazdasági viszonyok közt a virág fényüzészámba megy. A virágillat meg éppen. Ilyen haszontalanságokra most nem lehet költeni. Virágok, illatok, tarkabarka díszek, hogyisne, még mit nem. És az a sok felesleges fény, az a sok elpocsékolat meleg, a mai világban! Hogy is gondoltam volna erre!

És mégis. Az a tavaszi szél, ami végigrohant ma az utcán, a régi tavasz hirdette be. Előzetes reklám volt ez, ami egyelőre csak ennyit mond: *jön! jön! jön!* Ugylátszik, erre is van pénz. Ugylátszik, olyan tavaszt kapunk, mint az eddigiek voltak, nem hagy ki belőle semmit a természet, amiből van. A természet, ugylátszik, nem szegényedett el.

Marhaság az, ami most eszembe jutott. A javíthatatlan reménykedő él még bennem. Tudniillik arra gondoltam, hátha mi magunk se lettünk szegények. Hátha valami hiba van a számításban. Hátha tévedtünk néhány nullával?

Van ebben valami. Hogyan lehetséges az kérem szépen, hogy a világon minden a régi gazdagságában pompázik, csak az ember lett szegény? Semhol semmi „leépítés“ a természetben, a dísznövények is megvannak, a hajnali esti tűzijátékokat is megtartják, a felhők kelméje is époly habos és finom tavasszal, a lombok nem ritkábbak, a vakond ma is, 1940-ben, vakondprémes bundában jár társaságba, a szitakötő is épp olyan elegáns, mint volt, a virágok és pillangók nem fakultak el, rejtékhelyéről nem jött elő az arany, hogy lefedezze magát a térszén, a tengerekből nem vonult ki a só, minden a helyén van, minden a régi, minden nagy-szerű, semmire sem lett kevesebb, semmire sem lett más.

Vizont tessék megnézni Kovacsics urat, mit változott tavaly óta. Nemesak ruházatában, amiről jobb nem beszélni, de a kedélye is. Nem lehet ráismerni. Az arca is elváltozott. Nemesak azért, mert újabban nem borotválkozik, habár az is sokat tesz. Nincs rá eset, hogy egy virágfaj cunyire elcsötedjék, olyan szűrőssá váljék egyik évről a másikra, mint például Kovacsics úr arca. Hiszen igaz, Kovacsics úr nem virág, sose volt az ő arcában semmi virágszerű, nem is azért mondom, csak hát ez olyan különös. De többet mondok, ismerék én virágszerű arccokat, azok is megváltoztak. Vidám, szép virág volt még tavaly, világos, mosolygós színekkel. És most? Lekonyult szegény, sápadt lett, elcsötedett. Már nem is az, aki volt. Mintha a lilium egyik évről a másikra átválna sötét és szomorú... micsodává is? Most jut eszembe, nincsen is szomorú virág. Semmire szomorú és semmire szegény, csak az ember. De miért? Mert mindig azon töri a fejét, világ kezdete óta, hogy lehetne gazdag és boldog. Hát ez nagyon jól sikerült az emberiségnek, mondhatom. Látszik, hogy sokat gondolkozott rajta. Gratulálok.

És a természet nem únja meg. Évről-évre odatartja az orrunk elé ugyanazt a tavaszt. Azt

mondja, nem helyes a megfejtések, fiaim. Itt van megint az egész, úgy, ahogy volt, dugjátok össze a fejeteket, nézzétek meg jobban. Itt az égbolt, a nap, a fák, a madarak, a folyók, a mezők, satöbbi. És itt az ember, itt közepén. Ez a kis figura, látjátok. Ugy, fiaim próbáljátok. Százmilliószor eltévesztettétek, de egyszer majd csak sikerül. Nem kell sietni, van idő. Lesz még tavasz máskor is. A

* Az olyan egyéneknek, akiknek béliürülése elégtelen, s ezért emésztésük meg van zavarva és éjjel nem tudnak aludni, ajánlatos néhány napon át korán reggel egy pohár természetes „Ferenc József“ keserűvizet éhgyomorral inni. Kérdezze meg orvosát.

feladat az, ismétlem, — mondja a természet, — hogy itt a fák között, amiket zölddel jelöltem, itt a nap alatt, ezeken a görbületeken és akadályokon keresztül, ennek az egész tarka labirintusnak az útvesztőjében hogyan jut el a boldogság oda középre, ahhoz a parányi kis emberkéhez. Ezt kell kitalálni fiaim. A rejtvényben nincs hiba, afféle nyugodtak lehettek. Csak ti vagytok egy kicsit butácskák. De azért nem kell csüggedni és nem kell idegeskedni.

Na, de nem zavarlak, csak gondolkozatok.

Ezt mondja a természet tavasszal. És mi lázasan gondolkozunk a megfejtésen. És itt a hiba. Nem volna szabad gondolkoznunk. Fejeket összedugni, az még jó. Azt helyeslem. De az se tömegesen történjék, hanem csak párosával. Tömegesen összedugni a fejeket, az megint nem vezet jóra. Csak párosával. Egy férfi, egy nő, mit részletezzem. Ez a titka az egésznek. Összedugni a fejeket párosával, tavasszal. És nem gondolkozni. Csak nem gondolkozni.

Próbáljuk egyszer ezzel a módszerrel megfejteni a képtalányt. Én azt hiszem, a boldogság azonnal odatalál a labirintuson keresztül ahhoz a kis emberkéhez.

Ha pedig nem, akkor tévedtem.

KERESZTREJTVÉNY

9. (389.) szám.

1		2	3	4		5	6	7		8
		9				10				
11	12		13		14				15	
16		17		18				19		
20			21				22			
		23								
24	25						26			27
28				29		30			31	
32			33				34			35
			36				37		38	
39										

Beküldendő sorok: Vízsz. 1, 23, 33, 39. Függ. 1, 8, 14, 19.

Beküldési határidő: március 14.

Vízszintes sorok:

1 A Klapka-induló szerzője. 9 Quod (...) Justum, alteri, aequum. 10 Nap, latinul 11 Azonosan hangzó betűk. 13 R-rel híres festő. 15 Olaszország autójelzése. 16 Férfinév. 18 R. Z. R. 19 Torlaszban van. 20 Remek alakú, régiesen. 22 Latin mutatószó többese. 23 Benzintank. 24 Névtű. 26 Birtokosnévmás. 28 Énekhang. 29 Gyulladás. 31 Magyar király előneve. 32 Lidó másallhangzó. 33 Indusok között található. 35 Német előljárószó. 36 Takar. 37 Omladék. 39 Irák, régi nevén.

Függőleges sorok:

1 Abszolutizmus. 2 Vissza: Abraham óéi lakóhelye; fordítva. 3 Spanyol exkirályné. 4 Számjegy franciaul (fon.) 5 Belga folyó. 6 Rag. 7 Pengének van. 8 Két nemleges európai állam. 12 Női név. 14 Japán őslakók névelővel. 15 Pusztit, 17 Tűzet szüntet. 19 Róma kikötője. 21 Női becenév. 22 A vízsz. 26 többször és latinul (fordítva). 25 Óreg angolul. 27 Ilyen hal is van. 29 Északi nép. 30 Volt ereje hozzá. 33 Csunya spanyolul vagy: Feodor része. 34 Francia király (fon.) 33 Előz mássallhangzó. 38 Azonos mássallhangzó.

7. számú keresztrejtvényünk helyes megfejtése:

Vízszintes 1. és a keretsorok: De csak halad az idő, elmarad a szerető, ő, leányok, higy-

jétek, hamisak a legények... 25 Zuard. 66. Az élet korai. — Függőleges: 20. Sándorfy. 23. Budapesti harcjáték. 27. Lantos szerelme. 29. Hős Fercsi. 36. Tét.

Helyesen megírták: Hodács Ágoston, Gyöngyösey Béla, Dorner Ernő, Ágoston Gyula, Kiss Lajos, Csiby Lenke, Stéger József, Labud András, Muhary Béláné.

A ROVATVEZETŐ ÜZENETE

F. J. Az újabb küldeményt is megkaptuk, ezorra kerülnek. Mivel háláljunk meg bőkezűségét? Egyelőre fogadjon szívből jövő köszönetünket.

Miseruhák, pluvialék, kelyhek, zászlók, cimpulusok, gallérok, reverendák stb.

legelőnyösebb beszerzési forrása

Oberbauer A. Utóda

Budapest, IV. Váci-utca 41 sz.

Alapítási év 1863

Tel. At. 83-3-44.

75 éves cég.

SZAVAK MÁGIÁJA

Irtta: KARPÁTI AUREL

Van-e még visszhangja a *tegnapi* versnek? Mi értelme lehet *ma* egy teremben egybegyülni azzal a kifejezett céllal, hogy olyan költők szavára vigyázzunk, akik már rég meghaltak, befejezték életüket és egyre növekvő korréteg alá temetkeztek? Mire jó ez a szellemidézés? Egyáltalán: mi a jelentősége minden efféle mult-ébredésnek? Nem Ovidius híres sora illik-e magára a hajdani versre is, a mosolygó latin költő, aki már kétezer évvel ezelőtt megmondotta, hogy „csak szó és hang, azonfelül semmi”, — mit akarunk hát tőle?

Aki mostanában régi költőket hallgat vagy olvas: különös bűvölet hatása alá kerül. Urrá lesz rajta a szavak varázsa. Félelmebb és titokzatosabb erő ez, mint az ősi tűzvarázs, amelynek sugárzó révülete állítólag mult és jövő homályán világít át, halandók szeme elől elzárt rejtelmekbe engedve bepillantást. Az ember szinte megbanónázva érzi lenyűgöző hatalmát, bárhol ryyit rá költészetünk történetére, Balassa virágénekeitől József Attila fájó sikolyáig. Egyszerű, ártatlan, sokszor hétköznapi szavak — amelyekről azt hittük: már semmit sem jelentenek — hirtelen kigyulnak és izzani, lobogni, világítani kezdenek, váratlanul új értelmet kapnak. Tartalmuk vegyi összetétele megváltozik, jelentőségük elmélyül és szokatlan asszociációkat ébreszt, új vonatkozásokkal gazdagodik. Napjaink általános elszegényedésében, az élő beszéd mind zavarosabb fölhígítása közepette, végre valami vigasztaló jelenség: a papírszavak aranyfedezete növekszik. Kivált a ma már elszárgult papírosokcn egykor „kibocsátott” költői szavaké. Elég egy régi verseskönyvet fellapozni, hogy tanui legyünk a csodának, mint tüzesednek át egyes szavai varázsszavakká. Talán sohasem mutatkozott még meg ennél világosabban, hogy *jel* esupán a szó. Jegy és kép. Szimbólum, jelkép, amely külsőleg hiába marad változatlan: megmerevedtségében is híven őrizi a gondolat és érzés örök változásait. Eleven értelmet nemcsak az lehel bele, aki egykor leírta, hanem az is, aki újra elolvassa vagy megszólaltatja.

Honnan, miért van így? — ne igen fesze-gessük most. Értjük be annyival, hogy épp e szóvarázs mögött lappang a költészet legmélyebb titka. A költő, akármennyire korának gyermeke is, mindig *időtlenül*, azaz minden időhöz egyformán szóló nyomatékkal fejezi ki érzéseit és gondolatait, mintegy az *örök humánum* jegyében. A forma tökéletességén túl, elsősorban ez a tartalmi beállítottság az, ami a vers halhatatlanságát biztosítja. A mult elmult visszahozhatatlanul a jelen számára, amely joggal hirdetheti: semmi közöm vele. Mindaz azonban, amit a költő *sub specia aeternitatis* mentett papírra belőle: megmarad. Tovább él és hozzánk is szól, olykor századok messzeségéből érkezetten, — kötője válogatja. Így érthető a *tegnap* írott költői szavak *mai* varázsa. Hamvukba hunyt sorok alján új szikrák gyulnak a közelítő lehelletétől. Vagy csak annyi az egész, hogy *bennük* ragyog föl a tűzvarázs egy-egy régismerős szóra, mint bűvös ígére, mert magunkat keressük a versben? Lehet. Akárhogy is: a lényeg az, hogy a varázslat bekövetkezik. *Zrínyi második éneke* — a legmegrendítőbb magyar vers — ma legalább olyan érzelmi vihart kavart olvasója lelkében, mint száz évvel ezelőtt, amikor Kölcsey sötét kétségbeeséséből kisüvített. Nagy varázslat ez. A régi szavak rendre új tartalommal telítődnek, szinte egyenesen a ma számára s mi akaratlanul is rabjai leszünk a megejtő bűvöletnek. Ki tudja mostanság érzéketlenül felidézni emlékezetében Vörösmarty *Előszavát*, *Vén cigányát*, vagy az 1849-es *Emlékkönyvbe* írt tragikus feljajdulását.

Mennyi fájó szó, önkínzó gyötrelmek örök-eleven őrzője az egész magyar költészet. S mint minden szó: egytől-egyig varázs-szó. Mert *kimond* valamit, ami eddig csupán a lélekben rejtőzött, mert szenvedést enyhít s feszültséget old fel, megszabadít valamitől, amit már alig lehet elviselni. Szavak mágiája itt van, bűbájos mondókától a ráolvasásig, rontástól az átokig, gyónástól a költészetig. Ha kimondod azt, ami fáj, szúr és ég, úgy érzed: megszabadultál tőle. Ezért kell a költőnek a *szabadság*. A költőnek, aki helyetted is beszél. Az elnémitott szóba nemcsak ő maga pusztul bele, hanem vele együtt a költészet is. Ezért fordul ösztön-szerű védekezésből szükség esetén a „jelkép” jelképéhez: a szimbólumhoz, vagy az allegóriához.

Századok költészetét végiglapozva, érezzük leginkább, hogy milyen nagyhatalom a szó. Nyilván ezért is veszik időnként olyan kiméletlenül üldözöbe. Az a *jotta*, amelyért Madách eretneke máglyára megy: nem egy betű csak, de egy egész világ, ha magabazárt *értelmét* nézzük. S a könyvet ma is szóvarázsa, *mágiája* miatt akarják egyesek *máglyára* vetni, mint a középkor hatalmasságai. Máglya, mégis, — egy betű különbség ez is csak. Ez a betűnyi különbség azonban élet vagy halál ellentétévé

A nagyapám takács volt az áldott Rábaközben...

Naphosszat szötte a patyola, meg a vásznat úrnak, parasztnak, papnak és kanásznak.
Mikor minden fonálát elvetélte,
felkészült az utra az Urnak hú eselédje.
Ágyat rakatott a háza tornácán,
ahol a nap sétált, az aranytollu fácán.
Csillag még nyílt egyszer hamvadó szemében
és milyen különös, akkor lett éppen
sárga ősz a pirosarcú nyárból.
— Hirtelen oly közel lett a távol —
A göresős szilvafa kemény derékkal állt ott
és még sok-sok csudálatosat látott,
Látta könnyezni az ágason a tejeskőcsőgőt.
— Közben-közben mélyről, öblösen köhögött —
A kert alól a nádas hívta őt susogva,
árnyék olálkodott pókháló szugokba.
Hallotta, hogy feni kaszáját a szomszéd,
még egyszer kenyeret és gyöngyöző bort kért...
és mire a hágyadt, ősz naplemente
fehértalu házát bíborszínre kente,
halálba hanyatlott elfáradt feje.

FARKAS JENŐ

Szerencse, hogy utamba került a Gastro-D. gyógyszer

Írja nekünk özv. Vöchmüller Hermina, volt osztrák kir. tanácsos neje, aki jelenleg Sebes-Albán, Str. Mihai Viteazul 23. szám alatt tartózkodik és aki boldog, hogy egészségesen visszatrazhat hazájába.

2 éven keresztül próbálkozott, hogy behajaitól megszabaduljon, de csak miután egy üveg GASTRO-D-t elhasznált, multak el fájdalmai.

Szeretné, ha minden szenvedő megtudná, hogy kár szenvedni, ha létezik egy ilyen orvosság, mint amilyen a GASTRO-D.

Egyformán jó gyomor-, máj-, vese-, epe-, megbetegedéseknél, valamint ezen betegségből eredő idegzavaroknál.

GASTRO-D. kapható gyógyszerárakban és drogériákban, vagy postán megrendelhető 150 lei utánvét mellett Császár E. gyógyszerárakban. Bucuresti, Calea Victoriei 124.

Orvosok is ajánlják.

mélyül „a könyvek sorsában”, amelyről már Terentius olyan sokféleképp magyarázott intőszóval szólott. De néha még ennyi különbségre sincs szükség. Betűig egyező, azonos szavak is szívárványszint játszanak olykor, személyek, helyek, alkalmak szerint. Esetről-esetre mást jelenthet ugyanaz a szó, — éppen belső varázsereje révén, — ha mindjárt *Uj Enciklopédiába* foglalva igyekeznénk is körülhatárolni pontos értelmét. Ahogy a költő *tolla* és a madár *tolla* is más. — bár tagadhatatlan rokonságot tart egymással, amit az előbbi kiváltképp akkor árul el, ha a közös származásra utalva, egyszerűen *kirepül* a szótárból. Valamikor szálló madár szárnyából tépte tollát a költő. S ez a toll mindmáig megőrizte ősi eredetének emlékét, nemcsak akárki, hanem alkati jelentésében is, sőt egész életmegnyilvánulásában. Innen van, hogy a költő csak *szabadon tud repülni*. Meg nem nyírbált toll repíti a madarat felhők magasságába s ugyanilyen toll repíti a költő érzését, gondolatát is. Messétek el a madár tollát: lebukik. Vágjátok el a költő tollát: hasonló sorsra jut. Mert a költőnek éppugy, mint a madárnak, végtelen tér, a képzelet korlátlan szabadsága kell, nem kimért kalitka. Tolla *életfeltételként* hordja magában a *szabad repülés* vágyát s ha akadályokat vetnek eléje: összetöri tollát és önmagát. A mágushól pedig, akitől elveszik a mágia alkalmazásának lehetőségét — szánalmas udvari bolond lesz. Szellemtelen hízog és hitvány tányérnyaló.

Mi a madarat látjuk a költőben, akivel együtt akarunk repülni. Ezért olvassuk és hallgatjuk verseit. Mert azt halljuk ki belőlük, ami után vágyunk, amit szeretünk s amiről mi magunk — akik nem születünk költőnek — csupán hallgatni tudunk szápen. A költők értünk és helyettiünk szólnak, méltán tapsolunk hát nekik. Magunkat köszöntjük bennük. Ne feledjük el, hogy minden vers kérdés. Feleletet csak a közönség adhat rá — önmagából.

Jegyezzünk bónokat a hadsereg felszerelése érdekében

A hadsereg fenntartása nagy költségeket igényel. Mindenki jegyezzen hadfelszerelési kötvényeket. Naponként d. e. 9 és fél 2 között és d. u. 4-7 óra között a Banca Natională, az összes nagyobb bankoknál, a Postatakarék-pénztárnál s a pénzügyigazgatóságon lehet kötvényeket jegyezni, ahol rendelkezésre állanak a szükséges nyomtatványok.

Ez a legelőnyösebb államköölcsön, amely 4 és fél százalékos kamatjövédelmet hoz. Aláírni lehet 5 vagy 3 évre. Hat hónap után kifizetésre kerül az aláírt összeg egyötöde (vagyis minden ezer leies kötvény után 200 lei), három, vagy öt év után pedig a lejegyztet összeg teljes egészében.

A hat hónap múlva fizetésre kerülő ötödrrészt s a lejáró szelvényvel bármilyen állami, tartományi, vagy községi adót ki lehet fizetni.

Akinek a lejárat előtt szüksége van pénzre, zálogba helyezheti a kötvényeket a Nemzeti Banknál, amely azonnal kifizeti az érték 70 százalékát. A kötvény ettől függetlenül tovább kamatozik.

Minden hazaszerető román állampolgár azonnal ilyen kötvényekbe fekteti minden nélkülözhető pénzét.

A publikus professzor

Jeta: Dévald László

A híres debreceni kollégium tornyában már elfűtötte az óra a tizenkettőt. Néma, kihalt volt minden utca, minden sikátor. A debreceni tisztos polgárok már mind az igazak álmát álmodták. Csak a vén bakter csoszogott végig a főúton. Kucsmáját fülébe húzta. Vállán széles alabárd hevert. Harcsapajuszáról jégesapok lógtak. Párás levegő csapódott el szájától, amint keseredett hangon elfűtötte a vén rigmust:

„Tizenkettő már az óra,
Térjetez hát nyugovóra.
Tűzre, vízre vigyázzatok!
Hogy majd kírát ne valjátok!”

Tompa kutyaugatás harsant fel a bezárt kapukon belüli a bakter szavaira. Dühösen karmolják az állatok a léckerítést.

— Kussoljatok! — mordul feléjük a bakter.

Már a kollégium előtt lépked. Feltekint a nagy épület ablakaira. Mindegyik sötét, csak három egymásmellett sorakozó üvegen át halvány lámpafény.

A kucsmás alak metyog magába valamit és úgy tűnik el az egyik sikátorban.

Fent a kollégium világos ablakain belül vig társaság énekel. Böven harsog a nóta a diáktorkokból. Lehetnek, vagy tizen-tizenketten. Megy is jó taktusra pattogva a dal.

— No, no fiúk, ne olyan lelkesen, mert kihallik és megint haj lesz, ha Szapáry professzor urunk errefelé talál járni és bedugja parókás fejét az ajtón — szólal meg egy ifjú, aki a fiatal társaságban legöregebbnek látszik és a katedránál ül.

Huszonég éves lehet, míg a többiek csak tizenhét-tizennyolcnak látszanak. Haja hosszú, hullámos. Arca hosszúkásan keskeny. Bajusza alig pejhedző. Szemei lágy kekek, mint az apró nefelejcsék. Orra merész vágású, szája kissé húsosan piros, de vonaljai szabályosak. Fekete kabátja meggombolva, mintha melege volna. Tógája az asztalra vetve hever. Kezéhen hosszúszárú pipa, melyből néha-néha nagy, bodor füstfellegeket ereret.

A diákok elnevetik magukat az intésen és ő is velük nevet, professor Csokonai Vitéz Mihály. Igaz ugyan, hogy csak olyan publicus professzor, akinek még a rajztanár is parancsolgat, olyan kisegítő féltanár — féldiák. Dolga, hogy felülvizsgálja az ifjúságra, órákat ad, kirándulásokat vezet. Fizetése az nincs, csak ingyen tanulhat a kollégiumban. Megvan az a joga, hogy elkéshet az órákról, egy félórával tovább alhatik a reggeli ébredésre kongató harangszónál.

— Mi az Maklár már te is pipázol? — szólal meg nevetve.

Kis vékonypéznű, beesett mellű fiú felel vissza az egyik pad tetejéről. Látszik rajta, hogy alig bírja a füstöt, melyet egyszerre ereszt ki szájából. A többiek is pipáznak, neki sem szabad elmaradni.

— Már egy hete — felel büszkén Maklár.

— Csak azután ne hogy rosszul légy — kacag Csokonai.

Hirtelen ijedten tekintenek mind az ajtóra, mert az nyikorogva nyílik meg. De csak két tógás diák lép be.

— Mit ijesztgetitek az embert? — kiált rájuk Csokonai. — Itt a fa?

— Itt — felel az egyik diák és társával együtt tógájuk alól három-négy fahasábot húznak elő.

— Honnan esentétek?

— A pincéből.

— Tegyetek a tűzre.

A ajtó megint nyílik, újra ketten osonnak be. Arcuk már az ajtóból nevet.

— Megvan? Kaptatok? — kérdik mindenfelől.

— Meg — felelnek és diadalmasan húznak elő egy-egy vesszővel befont üvegcorsót hosszú fekete tógájuk alól. A katedrára teszik fel Csokonai elé, ki nagy szakértelemmel hajlik a kidugaszolt üvegek felé. Beleszagol!

— Jól mondja — néz fel mosolygós arccal.

A hangulat vígan emelkedik. Tréfálgatnak, énekelnek, iszogatnak, nagyokat nevetnek. Az egyik pajzán történetet mesél, melyet a többiek csillogó szemekkel hallgatnak. Majd a másik szava el tréfás verset... És ezt mind együtt csinálja velük végig a publicus professzor is. Nem hogy leintené és aludni küldené őket, még ő tölt nekik bort, ő nevet a legjobban és csak biztatja a fiúkat a nótázásra.

Mily jó, hogy a kollégiumnak oly vastagok a falai, hogy kettős ajtókat kellett rájuk rakni, melyeken keresztül a harsogó diáktorkok kacagása is csak halk zümmögésként szűrődik át. Senki sem sejtí, hogy a harmadik hálóterem hatodikos diákjai alvás helyett a tanteremben mulatoznak a publikus professzor vezetésével. Igaz ugyan, hogy az öreg Szapáry professzor már kétszer is rajtakapta őket hasonló esetekben, de mivel Csokonai a tanárok és különösen a híres neves Budai Ézsaiás tanár úr kedvence és az osztály legjobb tanulója volt, valahogy elsímult a dolog. Igaz a dorgálás nem maradt el, de ezt elbirta publikus professzor Csokonai.

— Csúnya idő van odakünn — sóhajtott fel hirtelen Csokonai, amint kitekint az ablakon. — Esik a hó... A nap rövid, az éjszakák végtelenek, ez a kötelességtudás meg elviselhetetlen... Fehér minden. Hiszen ez rendben is volna, de mikor olvadni kezd lucok, sár, víz minden, nem lehet kint járni. Ilyenkor szinte sírni szeretnék az eljövendő tavasz elé... Ugy-e fiúk mennyivel gyönyörűbb a tavasz és a nyár?! Virágzó, pompázó minden. Napokig kint lehet csatangolni a szabadban, a megújult szabad, friss természetben. A madarak bohócszívíük teljességével énekelnek. A virágok felénk lólgatnak a mezőn és velük dalolunk mi is. Énekel a szívünk... és úgy-e azt sem tudjuk miért, de boldognak érezzük magunkat!?

Elragadtatva beszél, mintha már tényleg itt volna a tavasz virágzó álma. Leeszkja a szemét és úgy álmodozik. Csak amikor újra körülnéz, akkor rezzen fel. Most érzi mily teher rá ez a kollégiumi élet. Órákra járni pontosan, felügyelni az ifjúságra. Jelen lenni a reggeli iskolai könyörgéseken, a vasárnapi istentiszteleteken, ki-be csak tógába járni. Csend, rend, fegyelem, örökös esengetés, mihez érzi, nem fog hozzászokni soha a természete... A szülői házban meg volt minden szabadsága, felelőtlensége... Csokonai a magyar iradalom első bohémje. Gondtalan idealizmusával, gyermekes lendületével szeretne nekivágni a nagy világnak, mint azt később meg is teszi, pedig nem hajtja semmi gyakorlati cél, vagy kényszerűség, csak lelkének izzó vágya, kifogyhatatlan lantoló jókedve. Bizik magában és mindenkiben. Nem számít semmire, csak a szerencsére, vig életre és eskis a holnapra. Hogy azután mi lesz? Ez már nem fontos. Azon ráér az ember majd a következő napon gondolkodni... És ezért érik a csalódások egymás után!

A fiúk elcsodálkozva hallgatják elragadtatott szavait. Csöndbehalkul az előbbi vidám kacagás, csak a terem egyik hátulsó padjából hallatszik fel egy alvó ember bűgő hortyogása.

— Ki az? — néz fel Csokonai.

Egy páran a hortyogó után néznek. A kis vékony Maklár alszik végignyúlva az egyik padon. Arcán mosoly ül. Úgy horkol hosszúra húzva a hangját boldogan. Ijedten ül fel, amikor felrúgják.

— Mi az? — néz körül kerekre nyílt szemekkel.

— No fiam, Maklár Máttyás, te sem fogsz névbéli elődödre ütni — kacag fel a publikus professzor. — Ugy-e mondtam, hogy megárt a pipafüst.

A bortól mindjebb kedvük kerekedik. Egyre bátrabban és vidámabban kezdenek énekelni.

Kint a toronyóra már az egy órát kongatja.

— Ilyenkor járnak a kísértetek — kiáltja el magát az egyik diák.

Alig mondta ki a szavakat, a terem ajtaja nyikorogva csapódott ki.

— Kísértet — kiáltják el magukat egy páran.

Az ajtón egy szakállas, hosszú, kaftánszerű ka-látha bűjt alak toppant be.

— Mit csináltak itt, korhely pernahajderek?! — kiáltotta rekedt hangon.

— Szapáry professzor úr! — nyögte az ajtóhoz legközelebb álló fiú.

Hangjáról azonnal felismerte mindenki Szapáry professzort. A kis, pocakos öreg kiáltozva állt fel a katedrára:

— Mi ez? Insurrectio, lázadás? És a dominus publicus professor Csokonai? Ó a vezető az ifjúság züllesztésében. Vinum et tabacos! Ad Deum qui est in coeli! Ez már ad tertium, harmadik eset, hogy így rajtakaptam a társaságot. Quo usque tandem?!... Énekelnek, dorbézolnak, isznak. Consilium professores már adott dorgatóriumot... De most már nincs adgratiatio. Excludem omnis az egész ország kollégiumaiból. Ilyennek megtörténni! Éjnek idején, mikor aludni kellene. Holnapra per-sze senki sem tudja a matheziát... De elintézek én most mindent. A dominus publicus professort is... Ne féljetez latreszek!

Halálos csönd felelt vissza az öreg kiáltozásaira.

Szapáry professzor úr pedig dühében nekivör-sődve kiáltozott tovább, hogy nagy verejtécsöp-ppek gördültek le homlokáról. Lekapta süvegét fejéről, hogy legalább az ne melegítse. Harsogó kacagás tört ki hirtelen. Csokonai is úgy nevetett, hogy belepirult az arca. A professzor dermedten nézett körül, hogy mit nevetnek ezek a zsványok? Észre-vette. Borszapokájával együtt lekapta dús parókáját is és ott állt a katedrán kopaszon, tar koponyával, melynek fényességén megcsúszva tündöklött fel a lámpa sárgás fénye.

— Kicsapatok mindenkit! — kiáltotta és ki-rohant a teremből.

A bolhajtásos folyosón még hallatszott a hangja, amint különböző titulusokat osztogat a diákoknak.

A teremben elült a hirtelen kacagás. Mintha csak most ébredtek volna tudtára annak, hogy mi történt. Csokonai felemelt egy pohár bort. Kiitta az utolsó cseppig.

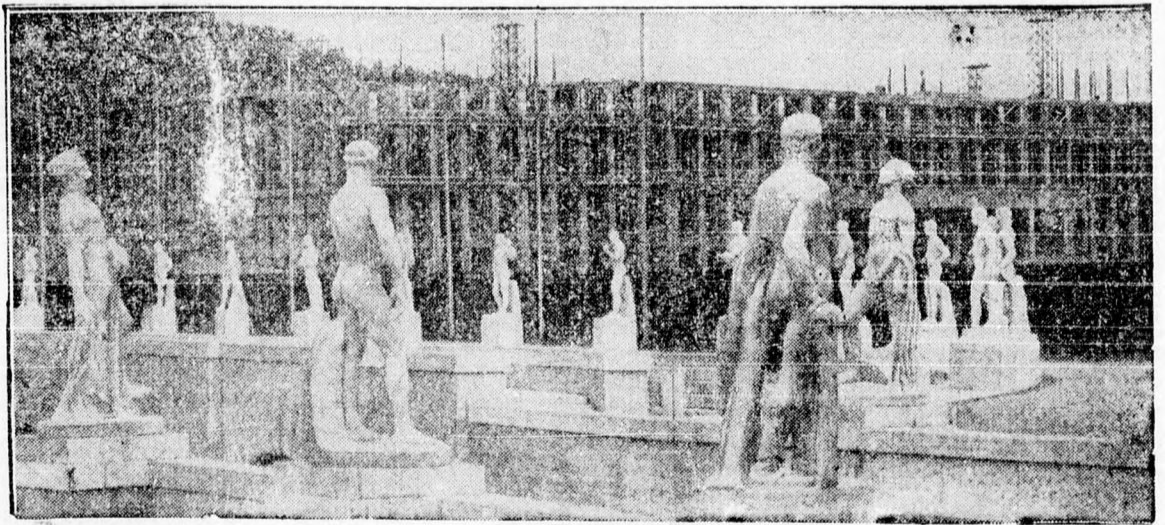
— No, nekem befellegzett! — tette le a poharat nagyot koppantva.

Igy történt, hogy a publikus professzort felmen-tették állásától. A hatalmas indoklás így szólt:

... mindezek az iskolai szükséges jó rendnek felforgatását célozván, nehogy egynek akár vakme-rőségét, akár makacsságát többek ostobasága kö-vesse, mind a nagytiszteletű küldöttségnek, mind az iskolai székek közmegegyezésére Csokonai Mihály a poeták közönséges tanításától elmozdítat-tik.

Igy végződött Csokonai Vitéz Mihály disztelen tanári pályafutása.

De — különös játéka a sorsnak! — Szapáry professzor meg a többiek, neki köszönhetik mégis, hogy nevüket feljegyezte a krónikus...

Ezen a képen a római Fascista Párt épülőben lévő székháza látható, a Forum Mussolinin. Még ebben az évben befejezik a hatalmas palota építését, amely előtt az egyes olasz vidékeket szimbólizáló pompás márványszobrok állnak.

A GYERMEK

Rovatvezető: HORVÁTH ARPÁDNE

Fuszulyka Dani

B. Molnár Mária verseiből

Fuszulyka Dani olyan indurka-pindurka legényke volt, mint a hüvelykujjam fele. Nem volt senkije és senmije a világon, csak egy ostorkája. Elhatározta egyszer, hogy ő gazdag ember akar lenni. Elindult hát gazdagságot keresni. Nem is kellett sokáig mennie, mert az erdő szélén három nagy gombát talált. Megnézte Fuszulyka Dani a három gombát közelebbről. Hát az a három gomba három szép kicsi házaeska volt.

Fuszulyka Dani nagyott csördített az ostorkájával, mire kidugta a fejét az egyik házaeskából egy hegyes süvegű törpe. Rávigyorgott Fuszulyka Danira és azt mondta neki:

— Add ide az ostorkádat, te indurka-pindurka kis legényke, hadd csördítsek én is vele egyet.

Fuszulyka Dani oda adta az ostorkáját, mire a jószívű törpe Fuszulyka Daninak adta az egyik gombaházaeskát. Mert mind a három házaeska az öreg törpé volt. Az egyikben az öreg törpe lakott, a másikban a szolgálja, egy szarvasbogár, a harmadikba Fuszulyka Dani költözött be. Nagyon összebarkóztak hárman, mindig együtt vágták a fát az erdőn, meg együtt sétáltak vasárnap, karomfogva. Egyszer, mikor sétálnak, látják ám, hogy

egy nagy kígyó le akar nyelni egy mókuskát. A mókuskának gyémánt gyűrűje, gyémánt sarkantyúja és gyémánt koronája volt. Mert hát az a mókuska, maga volt — a mókus király. Az öreg törpe, meg a szarvasbogár belekapaszkodtak a kígyó farkába, hogy mozdulni se tudjon. Fuszulyka Dani meg a kígyó nyaka köré csördített az ostorkájával. Az ostor rátekerőzött a kígyó nyakára. Dani aztán addig rángatta, míg meg nem fulladt a kígyó. A mókus király hálából szétszórtta Fuszulyka Daniék között a kincseit. Daninak éppen a gyémánt korona jutott. Dani egyszerűen gazdag ember lett. Elhatározta, hogy most már visszamegy a falujába. Kiásta a gombaházikat a földből és kereket gyártott alája. Akkor neki álltak hárman, az öreg törpével, meg a szarvasbogárral és haza taszították a gombaházikat a faluba. Ott éppen a templom udvarába ültették el. Azóta, mikor a templom tornyában deket harangoznak, csakúgy tődül a sok vendég Fuszulyka Daniboz. Akivel Fuszulyka Dani amióta meggazdagodott és a világ minden szegény emberét minden nap szívesen látja ebédre.

Péter és a mézeskalács-szív

Írta: Ambrus Károly

Vidám nótaszó hallatszott a műhelyből. Készültek a mézeskalácsszívek. Kisebb, nagyobb, sokszínű mézeskalácsszíveket formáltak a fúrge ujjak és egyik szebb volt, mint a másik. De nini... egy kicsi szív mégis kivált a többi közül. Még a színe is másképp sikerült. Olyan piros lett, mint a vér és a közepén parányi csillag. Tulajdonképpen az a piaci csillag tette olyan feltűnővé. A szívrávány valamennyi színében ragyogott, szinte csodálatos fényt ontott a mézeskalácsműhelyben.

— Milyen különös ez a kis szív! — szólalt meg az egyik péklegény. — Nézetek csak, szinte szikrázik a közepén lévő csillag!

— Ej, de éles fényt áraszt! — kapta el szemét egy másik. — Nem is tudok belenézni, úgy sérti a szememet!

Igy indult útjára a kis mézeskalácsszív. Hozzácsomagolták a többihez, de csakhamar kirakathá került, mert különös fénye áttűtött még a csomagolópapíron is.

Az emberek megálltak a kirakat előtt.

— De szép ez a szív! Hogy csillog! — hangzott a járókelők ajkáról.

— Nem is nézhetem sokáig, úgy káprázik tőle a szemem! — vélték az emberek.

Nem is akadt gazdája a kis szívnek. Ha megkívánta valaki és bevették a kirakathból, csakhamar félretolta.

— Különbömben mást kérek! Tulságosan erős a fénye!

Igy a mézeskalácsszív nem talált vevőre és tovább is a kirakathban maradt. Egyszerűen sérte az emberi szemet és le kellett hunyni előtte.

A kis Péter búsan üldögélt édesanyja mellett. Az édes apja kórházban feküdt s már a betevő-falatra sem igen jutott. A városban pedig ma nagyvásár volt s még a boltok kirakatai is tele voltak gyermekszív dobogató édességekkel.

A kis lakásban a kályha sem égett napok óta. Világot sem gyújtottak, mert azzal is takarékoskodni kellett. Most is ott gubbasztott Péter édesanyja mellett és szomorúan gondolt arra, hogy oly korán kell lefeküdnie, amikor pedig más gyermek ma tovább maradhat fenn.

— Édesanyám! Szeretnék sétálni kisére?

— Ne menj, hiszen nemsokára lefekszünk! — tolt az anya ajkára, de aztán meggondolta magát. Legalább ennyi öröme legyen a gyermeknek!

— Mehetez, kisfiam, csak ne maradj sokáig! Péter kiszaladt az utcára. Kíváncsian szem-

lélte a jövő-menő embereket. Mindenki csomagot vitt és mindenki sietett. Majd a fényes kirakatok nézgette.

Egyszerre megállt a mézeskalácsszív előtt. Nemcsak ő nézgette a különös szívet, sokan álltak már ott, de egy-két pillanatnál tovább senki sem bírta a fényt.

— Jaj, de bántja a szememet! — hallotta Péter jobbról is, balról is, de ő nem értette az okát. Szemeit egyenesen a mézeskalácsszívre függesztette és csodálattal nézte. Soha ilyen szépet nem látott.

Már zárták az üzleteket és a kirakatokra is lehunzták a redőnyt. Péter észre sem vette, hogy elhaladt az idő, csak állt a fényes szív előtt és bámulta.

Egyszerre megszólalt mellette egy hang: — Zárunk, fiam!

Péter ijedten rezzent össze és hátrább lépett. A kereskedő a redőny felé nyult, majd lehánytolt a karja. Péterhez fordult:

— Tetszik a szív?

— Nagyon! Ilyen szépet még sohasem láttam!

— Várj egy kissé!

Ezzel bement az üzletbe, majd pár pillanat múlva ismét megjelent. Kezében fénylőtt a mézeskalácsszív.

Péter hinni sem akart a szemének. Tuláradó boldogsággal köszöntö meg az ajándékot és rohant hazafelé.

Édesanyját még mindig sötétben találta. Szó nélkül tette le elője a szívet, amely fényt terjesztve maga körül, reményt ábraszított a csüggedő lélekben.

Csodát művel a kis szív, mert boldogságot varázsolt a sötét, hideg lakásba.

A GYERMEKROVAT POSTÁJA. Csorba Anna. Beküldött rejtvényeidet később közöljük, mivel most jöttek hasonlóak. — Szabó Józsi. Örömmel látlak a megfejtők között. — Krisztina Alajos. A jövő szám reméljük meghozza, hogy te légy a jutalomkönyv „boldog tulajdonosa.” — Kiszely Margit. Várom a lapot. Mindannyitoknak boldog húsvéti ünnepeket! Milliós csókkal. — K. M. Ranolder. Vártam a kis meséről pár sor írást. Megkaptam a Spötl-képet? Három hét múlva újra otthon leszel! Boldog ünnepeket! Ölellek mindannyitokat. — Immaculata intézetnek hálás köszönet.

ADÉLE NÉNI

A hurka, az egér, meg a béka

B. Molnár Mária meséiből

A hurka, az egér, meg a béka elhatározták, hogy egy lakásba fognak költözni. Miért fizessenek a nagy drágaságban három lakbért? Össze is költöztek és egyik héten a hurka, másik héten az egér, harmadik héten a béka főzte az ebédet. A hurka töltöttkaposztát főzött, kaszáláslevest, meg más efféle jót, de olyan finomat, hogy minden körmét megnyalta utána az egér is, meg a béka is.

Másik héten az egér főzött. Egész héten szegény és izetlen volt a kosztjuk. Le is soványodott tőle mind a három. Harmadik héten a béka főzött és mitagadás, semmivel sem volt jobb a főzje, mint az egér főzte koszt.

Mikor a hurkára került újra a sor a főzésben, ökelme megintcsak olyan szívet-gyomrot vigasztaló jóféléket főzött.

A béka elhatározta, hogy meglesi, mit művelhet a hurka a főzjével, hogy olyan igen-igen jó-e? Hát bizony látja, hogy amikor javában rotyog a főzékben az étel, a hurka beleugrik és megmártogatja benne a paprikás, zsíros pocakját.

Na jó! — gondolta magában a béka. Alig várta, hogy őrá kerüljön a sor a főzésben és büszkélkedhessen finom, jó ebédjével. Végre elérkezett az ideje a békának. Oda is tette a nagy fazék ételt a tűzhöz és mikor rotyogni kezdett, beleugrott, úgy, amint a hurkától látta. Csakhogy az irtózatosan forró ételben kimeredt az ostoba béka szeme és ott lette szegény, gyászos halálát.

A hurka meg az egér szomorúan eltemették és még ma is siratják, ha meg nem haltak.

FEJTÖRŐ

Mi ez?

Vigyáz nappal — vigyáz éjjel.

B-vel a testet bevonja.

Sz-szel a hidegtől óvja.

s-sel nagy melegben hűsít.

T-vel éles sebet hasít.

P-vel Isten mentsen tőle, soha ne kérjünk belőle.

Betűrejtvény

da
B U

pő B

Számrejtvény

Két zsebemben van 75 lei. Jobb zsebemben 13 leivel több van, mint a bal zsebemben. Hány lei van mindkét zsebemben?

Megejtési határidő március 26.

A gyermekrovat február 4-i számában közölt rejtvények megfejtése:

Betűrejtvények: Ókor, Reménység, Férfinév-rejtvény: László, Kevegem-kavaram, Bécs, London, Párizs, Róma, Konstantinápoly. Megfejtették: Krisztinicz Alajos és Irmus, Kiszely Margit, Szolga Klára, Horváth Erzsike, Dvorcsák Magda, Mezel Créti, László Ildikó, Juhász Ilus, Todorán Rózi, Anderlich Zsolt és Anderlich Anikó, Czernola Irma, Rehan Gabi, Wagner Edith, Lőrincz Böske, Kis Irén, Gogomán Éva, Szeibel Teri, Lengyel Gizi, Béres Mária, Diószeghy Böske, Török Emmi.

Az Immaculata-intézet negyedik elemi oszt. tanulói: Csorba Anna, Kucserik Anna, Ungi Ilcska, Ács Margit, Heilmann Ilonka, Szabó Éva, Szeri Emmi, Szigeti Vali, Alt Anna, Szabó Mária Juhász Magda, Varga Mária, Pikáli Erzsike, B. Szabó Mária, Fülöp Gabi, Kohr Margit, továbbá a gimn. II. oszt. tanulók közül Tóth Kovács Ilona, Bányai Vilma, efféle jót, de olyan finomat, hogy minden körmét Sümeghy Béhr Vilma, Talmács Ilona.

A jutalomkönyvet az Immaculata-intézet növendékei nyerték.

Asszonyok dolga

Párisi divatlevél

Még a téli hideg mutogatja fogait, de azért már megvillantak a tavaszi divat színei. A háború és a híd divatbahozták Párisban — a gyapjúharisnyát. Délelőtti komissziókra a legelegánsabb hölgyek is gyapjúharisnyát viseltek, de természetesen divat maradt a vastag gyapjúharisnya ellentéte, a szinte leheltevékony selyemharisnya is és soha olyan vékony harisnyákat nem készítettek még a franciák, mint az idén. A divatszín: kissé füstszínű, sötét harisnya, ami elegáns délutáni ruhákhoz jobban is illik, mint a testszínű.

Ha már a harisnyánál tartunk, nézzük, milyen az új cipődivat? Párisban most s a vastagtalpú cipők dominálnak s nemcsak a legolcsóbb, de a legdrágább cipőknél is egy, sőt két ujnyi talpat lehet látni. Sok a bokáig érő, antilopcipő és a szandál, amit nagy előszeretettel viselnek.

Még a gázmaszk divatjának emlékeképpen óriásiak az új kiegészítők. Sportruhákhoz, kosztümökhöz, olyan nagy bőr- és krokodiltáskákat viselnek, amelyekbe tényleg elférne egy gázmaszk. Délutáni ruhákhoz Balenciaga selyemrojtokból összeállított táskákat és nagyon érdekes színes selyemhímzésű táskákat mutat.

A nyári empriméruhákhöz a kézimunkázó hölgyek már most elkezdhetik hímezni fehér vagy színes alapra a kerek, karra akasztható formájú kiegészítőket. A hímzés ügyvezetett magashímzés színes selyemből. Az ilyen táskák nemcsak egészen új, de nagyon érdekes és csinos is lesz. Ugyancsak Balenciagánál láthatjuk a horgolt, kézre akasztható dohánycsokoszerű táskákat is, amelyet Balenciaga fekete, fényes selyemből mutat. A horgolás kis lyukaiba világoskék keskeny szaténszalagból másik vannak belekötve. Roppant nőies és kedves ez a már nagyanyáink korában viselt selyemcsokó. Érdekes újdonság Lavin kollekciójában egy kerek,

fekete antiloptáska, amely nagy órát mutat. A kerek antiloplapon aranyból vannak a számok, a csukó egy nagy óracsavar és az antilop a közepén ki van vágva, s abba egy kis igazi óra van belehelyezve. Délutánra változatlanul nagyon divatosak az aranydíszítésű fekete antiloptáskák.

Ilse Werner, legújabb filmjében

Hogyan védekezünk a hajhullás ellen?

Sokat találgatják az emberek, főleg a kopaszok, hogy mi idézi elő a hajhullást. Így okolták a haladó civilizációt, továbbá a kalapviselést, mely miatt keveset szellőzik a fejbőr. Mások állítják, hogy az erős szellemi munka vezet kopaszosra, nem annyira meggyőződésből, mint inkább vigasztalásul.

Ha megkérdezzük a hajhullásban szenvedőket, a kopaszokat, majdnem kivétel nélkül a fejbőrnek egy előrement finom korpaszzerű pikkelyes hámlásáról hallunk. Ez a korpaszzerű hámlás eleinte szinte észrevétlenül marad, később mindinkább fokozódik, majd mikor már a ruha gallérjára is hullik, kellemetlenné válik.

Mi idézi elő a korpaképződést? A faggyúmirigyek fokozottabb faggyúelválasztása és elszarusodási rendellenesség. Aszerint, hogy melyik van túlsúlyban, megkülönböztetünk zsíros vagy száraz korpázást. A zsíros korpázás, melynek nyomában, kíséretében szokott jelentkezni a száraz, rendszerint bizonyos testrészek: orr, orrszárny, orrszáj redő, áll, homlok, hajás fejbőr, váll, mell, stb., zsíros olajszerű váladékkal, vagy zsíros pikkelyes hámlással jár.

A száraz korpázás főleg a hajás fejbőrön a legszembetűnőbb. A megbetegedés azonban nem lokalizálódik csak a fejbőrre, hanem átterjed a hajgyökéri részére is, minek következtében a haj kihull. A korpaképződés idézi elő tehát a hajhullást. Ez a hajhullás lassú folyamat, a fejbőr a kihullott hajszálak helyett mindig satnyább szálakat termel, míg végre ezek is elmaradnak és a fejbőr síma, zsírosan fénylő területet mutat. A hajhullás rendszerint a fejtetőn kezdődik és onnan terjed oldalt és hátrafelé, azonban sohasem teljes, a fülek fölött és

hátral a tarkó fölött megmarad a haj.

A kopaszodás tehát lassú folyamat, de folytatás. Néha már a 30-ik életévnél teljes is lehet. Lassúbb fejlődésnél, vagy megfelelő kezeléssel az 50-es életévig, sőt tovább is kitolható.

Az a körülmény, hogy a kopaszodás majdnem mindig a serdülés idején veszi kezdetét, amellyel szor, hogy kifejlődésénél szerepe jut az ebben az életkorban a szervezetben végbemenő változásoknak. (Belső elválasztás.) A szervezet ezen átalakulása nem folyik le mindig simán s e zavarokban kereshetjük a korpaképződés és hajhullás okát.

Kétségtelül az erre való hajlamot öröklöni is lehet. A beteg családjában mindig található valaki, aki ebben a betegségben szenved.

Gyógyításánál feltétlen tekintettel kell lennünk a szervezet egyéb bántalmaira is. Ilyenek: vérszegénység, női bajok, a belső elválasztású mirigyek zavara, emésztés, stb. A táplálkozást főleg növényi irányba kell terelni, kerülni a fűszeres, túl zsíros ételket.

Helyi kezeléssel igyekezzünk a korpát és a zsíradékot eltávolítani és a faggyúelválasztást csökkenteni.

A hajmosást mindig meleg vízzel, lúgos szappannal végezzük. Nem túl érzékeny bőrűek tiszta káliszappant, vagy kénes szappant is használhatnak. Éjjelre használhatunk kénes kenőcsöket, míg nappalra, midőn a beteg foglalkozása után jár, a szeszes oldatokat, hintőperokat részesítjük előnyben. Mindennapi használatra az elválasztás csökkentésére rezorcín, szalicil, szalicilkénes szeszes oldatokat használhatunk. Jó szolgálatokat tehet a fejből masszírozása és a quarcfény kezelése is.

Dr P. Gy.

A konyha körül

Délutáni teához alkalmas édességek receptjét adjuk az alábbiakban:

Vajas pogácsa. 40 deka lisztből 20 deka vajjal, 5 deka zsírral, 2 tojássárgájával, kevés rummal, egy kávéskanál sóval és tejjel feloldott egy deka élesztővel rétegetésztá lágyságú tésztát gyúrunk. Jól kidolgozzuk, kinyújtjuk háromszor is és pogácsaszaggatóval kiszaggatjuk, tepsibe rakjuk és két órát pihenni hagyjuk. Sütés előtt megkenjük tojással és ha tetszik, meghinthetjük köménymaggal is. Erős tűznél sütjük.

Csokoládé-lepény. 28 deka vajat habosra elkeverünk 15 deka puhított csokoládéval és 25 deka vaniliás porcukorral. Azután egyenként hat tojássárgáját keverünk hozzá és amikor az egész masszát már nagyon habos, hozzáadjuk a hat tojás keményre vert habját is és végül 12 és fél deka lisztet. Az egészet egy jól kikent és kiliszteztet tepsibe öntjük, egyelőre eligazítjuk és megszórtított hosszúra vágott mandulával behintjük. Lassú tűznél sütjük és ha kihűlt, egyenlő szeletekre felvágjuk, tálra rakjuk és porcukorral behintjük.

Mogyoró-torta. Hat tojásnak felveretlen fehérjébe belekeverünk 25 deka mandula- és mogyorókeveréket, 25 deka porcukrot és egy egész tojást. Egy óráig állni hagyjuk, majd hozzáadunk egy kanál lisztet és kikent, kiliszteztet tortaformában közepes tűznél megsütjük. Izlés szerint kettévághatjuk, megtölthetjük vagy csokoládémázzal behúzzhatjuk.

A méz jelentősége a háztartásban

A legegészségesebb, legtermészetesebb és legkönnyebben emészthető tápláléka a felnőtteknek, orvossága a betegeknek és csemegéje a gyermekeknek, amikor még cukrot nem állítottak elő, az egyetlen cukorpótló volt a méz. A méz 73 százalékban cukrot tartalmaz, azt is a szervezet által könnyen fevehető állapotban. Ez különösen a gyomor-savhiányban szenvedő emberek számára fontos, akik korlátozás nélkül fogyaszthatják a mézet, míg a cukortól, vagy a cukros ételektől a közérzetük rosszabb lesz. A méz vitaminban gazdag. A sütéssel, főzéssel ételeinket megfoszthatjuk a vitamintartalomtól. A mézet nyersen fogyaszthatjuk, tehát a vitaminhiányt nagyszerűen pótolhatjuk. A méz vasat, meszet és foszfátokat nagymértékben tartalmaz, amelyek az emberi test felépítéséhez nélkülözhetetlenek.

A méz szellemi és fizikai munkát végző embereknek, sportolóknak, turistáknak legízletesebb, legolcsóbb tápszere, orvossága és üdítő csemegéje. A méz tápértékét bizonyítja az alábbi összehasonlító kimutatás:

10 deka méz 330 kalóriát, hőegységet tartalmaz.

10 deka tojás 150 kalóriát, hőegységet tartalmaz.

10 deka borjúhús 140 kalóriát, hőegységet tartalmaz.

10 deka csirkehús 125 kalóriát, hőegységet tartalmaz.

10 deka burgonya 90 kalóriát, hőegységet tartalmaz.

10 deka hagyma 50 kalóriát, hőegységet tartalmaz.

A méz nagyobb kalóriával rendelkezik, mint a sertéshús, zsír, vaj stb.

Egy svájci orvos egy gyermekszanatóriumban 10 gyermeknek mézet és 10-nek malátakészítményt adott. Egyébként a két csoport táplálkozása egyforma volt. Az eredmény a méz javára a vörös vérszettek szaporodásában és a testsúly gyarapodásában meglepő volt. A növésükben elmaradt, skrofulára, gümőkórra, meghülésre hajlamos gyermekek rendszeres mézfogyasztás után megerősödtek. Kísérleteket végeztek a turisták is a mézzel. A társaság egy része mézet evett fekete kenyérral, a másik gyümölcsöt üdítőül. A mézevők jobban bírték a menetelést.

A mézet az orvosok igen sok esetben ajánlják tüdő-, gyomor- stb. bántalmakban szenvedő betegeknek. A háziasszonyok pedig a saját érdekükben cselekednek, ha a méznek, mint fontos tápszere, nagyobb helyet biztosítanak a háztartásban. Gazdatestvéreink s általában olvasóink pedig rendelkezjenek be két-három kaptáros méhészkedésre, ami különösen faluhelyen igen könnyen megvalósítható s ezzel a családnak rendkívül értékes tápszert biztosítanak.

Unokáink ebédje

*

Nagyon érdekel engem Darré német közlekedési miniszter könyve, melynek címe: *Disznó, vagy ember?* A 278 lapra terjedő könyv a disznó-hizlalás ellen foglal állást, azon az alapon, hogy „tízmillió disznó megeszik annyi burgonyát, mint hatvanmillió ember és emellett még annyi gabonát, amennyi húszmillió embernek elég lenne egy egész esztendőre”. ... Aligha tévedek, ha e számítások után azt hiszem, hogy a német sertések az idén nem fognak kövérré hízni. Ez egyáltalán nem baj, mert nincs olyan táplálék, melyet valami másval ne lehetne pótolni.

Mint „szakmabeli”, hozzászólhatok a kérdéshez, mert egy fél századdal ezelőtt reggel háromtól hétig sertéshizlaló voltam, elég nagyban és a nap többi óráiban meg gimnázista, elég kicsinyben. A mi sertéseink sohasem láttak egy falat burgonyát sem; csak árpaderéct ettek és áztatott kukoricát; de a sertéseket mindig Gömörből hoztuk, a Szentiványi- és a Hámos-uradalomból, mert ott még voltak tölgyerdők és a makkon nagyon meg erősödtek a süldők.

Miután nem „köztudomású” dolog, elmondhatom, hogy az alföldi magyar és kun kétszázharminc esztendővel ezelőtt még nem nagyon ette a sertéshúst. Eleinte azt gondoltam, hogy ez azért volt, mert a törökök nem szenvedhették a sertéseket és az uralmuk alatt élő magyarokat a birkahúrra szoktatták. A török világ után minden öt-tíz évben összeírták a népet és javait; ezekben az összeírásokban a háziállatok közt a sertés a legnagyobb ritkaság. Azonban a minap rájöttem, hogy nemcsak az Alföldön volt akkoriban valami különlegesség a sertés, hanem a Felvidéken is. Nemesak régi naptárakat gyűjtök, hanem régi szakácskönyveket is. Legrégibb magyar szakácskönyvem (melynél régibb Magyarországon nincs is) — ötven egy-néhány lapra terjedő kézirat, melynek teljes címe:

MAGYAR ÉTKEKNEC FŐZÉSE

Thököli Sebestén
Uram ó Nagysága
Szakácsa
Szent Benedeki Mihál
által
1601 X Augusti
Keszmarcon

Ebben a szakácskönyvben a sertéshús semilyen formában sem szerepel. (A könyv eredeti kézírata valaha a Miskolc-család birtokában volt Berettyóújfalun; lehet, hogy még most is megvan; az én példányom annak másolata.)

Az én öreg szakácskönyvemmel körülbelül egykorú az erdélyi fejedelem szakácskönyve, melyet Radvánszky Béla báró közzétett 1893-ban. Ennek étkei közül tizenegyben van sertéshús, hétben „erdei”, azaz vadsertéshús és tizenkétben malachús. Ebből nagy merészen arra következtetek, hogy a török világ után az erdélyiektől tanultuk el a sertéshúsvést; legrégibb sertésfajtánkat, a vörös szalontait is erdélyi eredetűnek gyanítom, — a többi fajta részint belkáni, részint angliai eredetű.

Egy kitűnő angol folyóirathoz (The Listener) éppen most olvastam, hogy az lenne a legokosabb dolog, ha füvet ennénk...

Hm... Ez egyszer már szóba került. A francia forradalom idején ráfogták a hadsereg főntendánsára, Foulonra, hogy egyszer azt mondta: „Ha a nép éhes, egyék füvet.” Persze, hogy nem mondta; nagyon emberséges nézetei voltak... Azonban nem lehet olyan dolgot kitalálni, amit a nép el nem hisz, ha gyakran mondják neki... Nyolc nappal a Bastille bevétel után a már hetvennégy éves Foulont a nép lámpavasra akasztotta s azután lefejezte. Fejét dárda tüzték, miután előbb egy marék füvet tömtek a szájába.

A Listener cikkének írója egy J. R. B. Branson nevű nyugalmazott katonatiszt, aki azt mondja, hogy a fűben, különösen amíg friss, nagyon sok az értékes táplálék, de vitamin is bőven van benne. Persze, nem „tisztán” eszi Branson a füvet, hanem reszelt sárgarépával és nyers cukorral ízesítve. Branson ma hatvanhét éves, de ebben a korban is kitűnő sportember, evez és lovagol, sőt reggelenkint néha kilencven mérföldet is biciklizik és utána azt mondja, hogy még nem fáradt. Természetesen orvosok és vegyészek is foglalkoztak a fűvés problémájával és azt mondják, hogy van valami a dologban, — ha az ember meg bírja

MI EZ A REJTÉLYES MARCIUSI AJÁNDÉK?

Nem találja az üzletekben...

... Mégis a legszebb marciusi ajándék, amelyet bárkinek küldhet...

HOGYAN?

Ha egy borítékban 2 sorsjegyet küld az Allami Sorsjáték két különböző húzására, amelyek március 15.-én és 18.-án lesznek.

ALLAMI SORSJÁTÉK

szokni a fűvést. Ennek az az útja, hogy eleinte csak néhány szál füvet kever az ember a salátába és fokozatosan, körülbelül két év alatt halad annyira, hogy emésztőszervei teljesen alkalmazkodnak a fűfogyasztáshoz. Nemzetgazdasági szempontból nagy jelentősége lenne ennek a reformnak, mert fűtermeléssel ötszörannyi tápláló értéket lehet kivenni a földből, mint búzatermeléssel.

A bűzáról eszembe jut, hogy Szent Benedeki mester készmárki szakácskönyve még csak egyfajta fűzeléket ismer: a zöld bűzát. A derék mester a gyenge zöld bűzát jól megfőzte és azután szítán átnyomkodta, hogy emészthetővé tegye. A burgonya, káposzta, bab és borsó akkor még teljesen ismeretlen volt Felső-Magyarországon, de Erdélyben akkor már ették a borsót és babot, mely eszerint kelet felől jött be, úgy, mint pár száz évvel később dél felől a paprika.

A népek táplálkozása időnkint változik és ennek bizonyosan élettani következményei is vannak. Ha végignéznünk egy háromszáz éves étlapot és tudjuk, hogy a rajta felsorolt étkek mit jelentenek, elszőnyöködve kérdezzük:

— Ugyan mekkora gyomra lehetett akkor az embernek?

Mennyiségben, súlyban az akkori ebéd vagy vacsora legalább háromszoros volt a maiaké; a fűszerek sokfélesége és mennyisége pedig a máj és a vese iszonyú megterhelését jelentette.

Vajjon eljutunk-e oda, hogy apró tablettákban fogjuk majd bevinni a „szintetikus” ebédet? Nincs kizárva. Azonban az „átmenet” el fog tartani két-háromszáz évig, mert a táplálék tömegének lényeges változásához csak fokozatosan tud alkalmazkodni az ember, több nemzedéken át. A „káka-bélű” embert ma sajnáljuk; valamikor majd ez lesz a normális típus.

Nincs kizárva az se, hogy unokáink idejében gyökeres változások lesznek az emberek táplálko-

zásában. Miként őseink el sem tudták képzelni azokat az étkeket, melyek asztalunkon ma szinte mindennapiak, nekünk se lehet fogalmunk arról, hogy mit fognak enni majd az unokáink? Az, hogy táplálkozásunkban lényeges a protein, a szénhidrát és a zsír, éppen olyan primitív felfogás, mint amilyen volt az, hogy négy „elem” van: a föld, a víz, a levegő és a tűz. Már tudjuk, hogy életbevágóan fontosak a vitaminok is, melyeket a-tól p-ig már ismerünk; de biztosan jönni fog a vitaminok további sorozata, r-től x, y, z-ig. Az összes vitaminok után sok dolog fog jönni, ami ma még ismeretlen és ezen a téren minden haladás jobb egészséget és hosszabb életet jelent.

(—)

Szolgalatos gyógyszerárak Nagyváradon:

Vasárnap Nagyváradon a következő gyógyszerárak tartanak szolgálatot:
Madonna, Str. Sztaroveszky No. 1. (Dr. Medvigy), Telefon 30-20.
Febér Kereszt, Bulevardul Regele Ferdinand No. 2. (Pacala).
Cleopatra, Str. Avram Jancu 2. telefon 15-15.
Szent Ferenc, Str. Cuza Voda No. 24. Telefon 17-47 (Csanda).
Szent László, Piața Bisericei No. 1, Velence, P. muloultér. (Hegedüs.)

Hétfőn a következő gyógyszerárak tartanak szolgálatot:

Mátyás király, Str. Vlăhuța No. 46, Telefon 21-34. (Ajlay).
Irgalmasok, Bulevardul Regele Ferdinand 27. Telefon 14-84.
Minerva, Piața Unirii.
Salvator, Str. Alexandri. (Németh), Telefon 16-07.
Sabina, Piața Mihai Viteazul. Telefon 15-28.

KÖNYV ÉS KULTÚRA

25 év előtt halt meg
Lovik Károly

A világháború kellős közepén, 1915 tavaszán, amikor már ezrek és ezrek pusztultak el a különböző frontokon, — villámcsapásként hatott az a hír, hogy a kitűnő, népszerű és ragyogó tollú Lovik Károly hirtelen meghalt. Épp most lesz 25 éve ennek. A magyar irodalomra és az olvasóközönségre egyaránt nagy szomorúságot jelentett a végtelenül kedves és szellemes eszevegyőnek az elnévelése s mindenki úgy érezte, hogy a mindössze 41 éves írónak befejezetlen maradt a élete. Ámde erre a befejezetlen életű írónak mi sem volt jellemzőbb, hogy schasem adott semmi befejezetlent, vagy a kifejezésben fogyatékosat. Felesleges szót le nem írt, de sohasem maradt adós egy szükséges, vagy igazi szóval, gondolattal. Se körülírással vagy hasonlatok halmozásával nem törlésztett. Nem dolgozott szurrogátumokkal. Mint stilszta, művész vagy eredményben bőkezű nábob volt, vagy pedig kérelmetlenül a maga teljesítményével szemben, ami a végső eredményben egyremegy. A levegője nem napsütéses, de nem is viharzó. A világossága nem szemvakító, hanem finoman függönyözött. A fénye és hangja átszűrődött, időn és élményen átszűrődött, halk, méla emlékezés. És ebben a különös felhőmályban mégis csodálatosan világos, kiformált, teljes és szabatos. Amire emlékezik, amire a megszűnésben rámutat, az olvasó is világosan emlékezik, holott meg nem élte és sohasem is volt ott.

Nem volt határozottan vidám természet, de sugárzó intelligenciájának szatirikus lendülete néha káprázatosan szikrázik és a fölényesen játékos logika meglepő és elragadó formáit villantja fel. Mindég nyugodt, mindég biztos. A legszorgalmasabb írók között is a legtermékenyebb volt. Mindég gazdagabbak lettünk általa, mindég nyertünk azokon a percekben, amelyeket vele, illetve könyveivel töltöttünk. Gondolatban, megismerésben, sőt ismeretben, lélekben és érzésben egyaránt. Megtanított olyan melódiákra is egy-egy története mély, költői zengésében, amelyek sohasem enyésznek el a szívünk emlékezetéből.

A mai közönség kevésbé ismeri műveit, még kevésbé harmonikus, szép életét, pedig Kolozsváron, jogász korában kezdett írni s első novellái is kolozsvári lapokban jelentek meg.

Lovik Károly Budapesten született, 1874 március 9-én. Iskoláit Pesten és Eperjesen, az egyetem Pesten és Kolozsváron végezte. Mindössze tizenkilenc éves, amikor aktív újságíró lesz és hamarosan bekapcsolódik a magyar sportéletbe is. Idővel átvette a Vadász és Versenylapot s annak — haláláig, — szerkesztője és tulajdonosa volt. Elbeszélései nagyrészt a Hétben jelentek meg, ez volt akkor az Új Idők mellett a legnépszerűbb magyar folyóirat. Könyvei páratlanul népszerűek voltak, egyik-másik több kiadásban jelent meg s *Dr. Pogány* c. regényével pályadíjat nyert. Témái egy részét az állatvilágból merítette s Bárony István mellett ő festette a legszebb állatrójákat. A „*Próda*” és a „*Vándormadár*” ilyenek. Az „*Egy barátságos ház története*” csupa mély szín, hangulat és élmény. Többi könyvei is szépek, értékesek: *A loánvári boszorkány*, *Az arany polgár*, *A levelesláda*, *Az ősi róza*, *Az elkésett lovag* s egy sor más könyve nagy értékei a háború előtti irodalomnak.

Nem volt úgynevezett forradalmi egyéniség. Lovik Károly, de amit írt, nem is mosta olyan fákora az idő, mint sok, a XX. század első évtizedében nagy hanggal „kaput döngető és irányt szabó” író és esztéta írásait.

Lovik Károly korai halála huszonöt év előtt teljesen váratlanul következett be. Az előző estét egyik barátja mátyásföldi villájában töltötte, másnap reggel rosszul lett s az agyszélhűdés rövid idő alatt végzett az általa teremtű, nagyvívű Lovik Károlyal. Temetésén, — amely az evangélikus egyház szertartásai szerint ment végbe, — résztvett az egész magyar íróvilág.

Ma, fáradt és fásult lélekkel valóságos üdülés fellapozni egy-egy Lovik-könyvet, amelyek, ha messze is maradnak lázas és nyugtalan életünktől, — épp ezért vidámitóan s megnyugtatóan hatnak.

H. Ö.

RÁDIÓ

VASÁRNPAP, MÁRCIUS 3.

București. 9.55 Istentisztelet, 12.15 Katonazenekar hangversenye, 13.00 Vízjelző szolgálat, 12.02 Victor Predescu zenekara hangversenyez, 13.20 Közlemények, 13.30 A hangverseny folytatása, 14. Hírek, 14.20 A hangverseny folytatása, 14.30 Előadás, 14.50 Közlemények, 15.00 Gazdasági hírek és tanácsok, 15.15 A falu órája, 16.15 Katonai előképzősöknek, 16.30 Román hanglemezek, 17.15 A munka és jövedő órája, 18.15 Pontos idő, időjárás, 18.17 Luceafarul zenekar hangversenye, 19.00 A hétről, 19.15 A hangverseny folytatása, 19.55 Sport, 20.00 Előadás, Rnata Egizzia Bonoldi énekel, 20.45 Rádióhírek, 21.00 Operaközvetítés, 22.10 Sporteredmények, 22.30 Könnyű zene hanglemezekről, 23.10 Hanglemezek.

Budapest I. 9 Hanglemezek 9.45 Hírek, 11 Egyházi ének és szentbeszéd a budavári Koronázó Főtemplomból. A szentmisét Serédi Jusztinián hercegprímás pontifikálja. A szentbeszédet Folba János mondja. 12.15 Evangélikus istentisztelet, Prédikál Keken András, 13.20 Időjelzés, 13.30 Budapesti Hangverseny Zenekar, 14.45 Hírek, 15. Le-mezek 16. Gazdáknak, 16.45 Melleszenekar, 17.30 Bujdosó Balassa Bálint, Előadás, 18. Hírek, 18.15 Tréfák, 18.40 Kétzongorás műsor, 19.15 Magyar nóták, 20.15 Hírek, 20.25 Jazz, 21. Sporteredmények, 21.05 Mosoly a harcmezőn, Előadás, 21.30 Közvetítés a Royal Színházról: Bombaűzt. Operett, 22.25 Hírek, 24. Hírek idegen nyelveken, 24.45 Hanglemezek, 1.05 Hírek.

HÉTFŐ, MÁRCIUS 4.

București. 12.00 Pontos idő, egészségügyi és háztartási tanácsok, 12.10 Román zene lemezekről, 13.20 Művészeti hírek és kulturelőadás, 13.30 Rádió zenekar, Dirigál Bobescu, 14. Hírek, 14.20 Hangverseny folytatása, 15.00 Hirdetmények, 19.00 Időjelzés, időjárásjelentés, 19.02 Irodalmi hírek, 19.17 Ana Maria Davidescu énekesnő hangversenye, 19.35 Jon Jelescu hegedűhangversenye, 20. Rádióhírek magyar nyelven, 20.10 Dr. Doljan prof. egészségügyi előadása, 20.25 Aida Helta Strausz darabokat énekel, 20.45 Hírek, 21. Cezar Franck kompozícióinak bemutatása lemezekről, 22.10 Rádióhírek, 22.30 Pupa Popovicu Chopin zongora-hangversenye, 23.00 A világ legnagyobb énekeseinek (Caruso, Tettrazini, Lavrence Tibbet, Gentile és Saljapin) hanglemezeit, 23.45 Hírek külföld számára.

Budapest I. 7.45 Ebresztő, Torna, Hírek, Közlemények, Hanglemezek, 11 Hírek, 11.20 és 11.45 Felolvasások, 12.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat, 12.20 Közvetítés a Tasse vezér-utcából, 13. Harangszó, 13.10 Hanglemezek, 13.40 Hírek, 14.20 Pontos időjelzés, 14.30 Az I. honvédegyezred zenekara, 15.30 Hírek, 16. Árfolyamhírek, 17.15 Diákfélé-óra, 17.45 Időjelzés, 18. Hírek szlovák és ruszin nyelven, 18.15 Magyar nóták zongorán, 18.40 Négyzázszentendős az első magyar tanítórend, P. Bangha Béla dr. S. J. előadása, 19.10 A Rádió szalonzenekara, 20.15 Hírek, 20.25 Egressy Béni és Szerdahelyi József dalai, 21.30 Előadás, 22.40 Hírek, 23.10 Hanglemezek, 24. Hírek idegen nyelveken, 24.25 Cigányzene, 1.05 Hírek.

KEDD, MÁRCIUS 5.

București. 12.00 Pontos idő, egészségügyi és háztartási tanácsok, 12.10 Costica Tandin zenekara játszik, 13.20 Művészeti hírek, sport, 13.30 Le-mezek, 14.00 Hírek, 14.20 Filmek zenéje hanglemezekről, 15. Közlemények, 19. Időjárás, 19.02 Orvosi tanácsok, 19.07 Angol népzene hanglemezekről, 20. Hírek magyar nyelven, 20.25 Arta Florescu énekel, 20.45 Hírek, 21. A rádió szimfonikus zenekara, 22.10 Hírek, sporteredmények, 22.30 Hegedű hangverseny, 23.00 A világnagy énekesei hanglemezekről, 23.45 Hírek külföld számára.

Budapest I. 7.45 Ebresztő, Torna, Hírek, Közlemények, Hanglemezek, 11 Hírek, 11.20 és 11.45 Felolvasások, 12.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat, 1.00 Időjárásjelentés, ifj. Toronyi Gyula énekel, 13.20 Hírek, 13.33 Bak László zongorázik, 2.20 Idő-jelzés, utána a rádió szalonzenekara, 3.30 Hírek, műsorismertetés, árfolyamhírek, 5.10 Asszonyok tanácsadója, 5.45 Hírek, 6.15 Beszkárt zenekar, 7.15 Előadás, 7.45 Sándor Mária énekel, 8.15 Hírek, 8.25 Cigányzene, 9.20 Elbeszélés, 9.50 Közvetítés a Zeneművészeti Főiskolából, 9.40 Hírek, 11.10 Szalonzenekar, 12.00 Hírek külföld számára, 12.20 Táncclemezek, 1.05 Hírek.

SZERDA, MÁRCIUS 6.

București. 12.00 Pontos idő, egészségügyi és háztartási tanácsok, 12.10 Hanglemezek, 13.20 Művészeti és kulturális hírek, 13.30 Botez testvérek hangversenye, 14.00 Hírek, 14.20 A hangverseny folytatása, 15. Közlemények, 19.00 Pontos idő, 19.02 Művészeti krónika, 19.17 Olasz zene hanglemezekről, 19.35 Bulgár népdalok, énekel Boris Cristoff, 20. Hírek magyar nyelven, 20.10 Dr. Dem. Paulian előadása, 20.25 Mora Massini énekel, 20.45 Rádióhírek, 21.00 A tánc története, 22.10 Rádióhírek, sporteredmények, 22.30 N. Agerbi-

ceanu szerzeményei, 23.00 A világ nagy énekeseinek hanglemezeit, 23.45 Hírek külföld számára.

Budapest I. 7.45 Ebresztő, Torna, Hírek, Közlemények, 11 Hírek, gyermekdeléltit, 13.10 Szalonzenekar, 13.40 Hírek, 2.20 Időjelzés, 2.30 Postászenekar, 3.30 Hírek, műsorismertetés, árfolyamhírek, 5.15 Diákféléóra, 5.45 Diákféléóra, 6.00 Hírek, 6.15 Lakatos Tóni és zenekara muzsikál, 7. Előadás, 7.35 Hanglemezek, 8. Külügyi negyedóra, 8.15 Hírek, 8.30 Hány János közvetítése az Operaházból, 10.15 Hírek, 12. Hírek külföld számára, 12.10 Cigányzene, 1.05 Hírek.

CSÜTÖRÖTÖK, MÁRCIUS 7.

București. 12.00 Pontos idő, egészségügyi és háztartási tanácsok, vizállás, 12.10 Hanglemezek, 13.20 Művészeti és kulturális hírek, 13.30 A rádió zenekara, vezényel Jon Giga, 14. Hírek, 14.20 A hangverseny folytatása, 15. Közlemények, 19.00 Pontos idő, 19.02 Tudományos közlemények, 19.17 Német népzene, 19.50 Hírek magyar nyelven, 20. Raul Calinescu előadása, 20.15 Hangverseny, 20.30 Szimfonikus zenekar hangversenye, vezényel Jonel Perlea, Szűnethen hírek, sporteredmények, 23. Nagy énekesei hanglemezekről, 23.45 Hírek külföld számára.

Budapest I. 7.45 Torna, hírek, hanglemezek, 11 Hírek, 11.20 Elbeszélések, 13.10 Katonazenekar, 13.40 Hírek, 2.30 Cigányzenekar, 3.30 Hírek, műsorismertetés, árfolyamhírek, 5.45 Hírek, 6.15 Gazdasági előadás, 6.45 Rádió szalonzenekara, 7.45 Előadás, 8.15 Hírek, 8.25 Egészségügyi kalendárium, 8.40 A Makrancos hölgy előadása, 10.40 Hírek, 11.10 Táncczenekar, 12. Hírek külföld számára, 12.25 Hinglemezek, 1.05 Hírek.

PÉNTEK, MÁRCIUS 8.

București. 12.00 Pontos idő, egészségügyi és háztartási tanácsok, 12.10 Hanglemezek, 13.20 Művészeti és kulturális hírek, 13.30 Grigore Ciaz és Ghica Radulescu hangversenye, 14. Hírek, 14.20 Hangverseny, 14.40 Xilofon hangverseny, 15. Közlemények, 19. Időjelzés, időjárásjelentés, 19.17 Szlovák népzene, 19.50 Hírek magyar nyelven, 20. Jorga Nicolae professzor előadása, 20.20 Teodoru négyes, 20.35 Faust opera előadás, közben 21.25 és 22.25-kor Hírek és sport hírek, 23.15 Francia és német 24 angol és olasznyelvű hírek, A Rádió Románia műsorában 20.35 Szórakoztató zene, 20.45 Hírek, 21.15 Albán népzene koncert, 23. Könnyű és tánczene, 23.45 Idegennyelvű hírek.

Budapest I. 7.45 Torna, hírek, hanglemezek, 11 Hírek, 11.45 Felolvasás, 13.10 A rádió szalonzenekara, 13.40 Hírek, 2.30 Rádió zenekar, 3.30 Hírek, 5.10 Diákféléóra, 5.45 Időjelzés, hírek, 6. Hírek szlovák és ruszin nyelven, 6.15 Sportközlemények, 6.25 Részletek a Broadway szerenád című film zenéjéről, 6.55 Felolvasás, 7.20 Branca Musulin zongorázik, 7.50 Előadás, 8.15 Hírek, 8.25 Farkas János cigányzenekara muzsikál, 9.10 A filharmoniai társaság hangversenye, 10. Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven, 11. Hírek, 11.20 Angol dalok, 12. Hírek német, olasz, angol é francia nyelven, 12.20 Toki Horvát Gyula cigányzenekara muzsikál, 1.05 Hírek.

SZOMBAT, MÁRCIUS 9.

București. 12.00 Pontos idő, egészségügyi és háztartási tanácsok, 12.10 Román nemzeti zene, 13. Motoe Petrica zenekara, 14. Rádió hírek, 14.20 Motoe Petricazenekara folytatja hangversenyét, 18. Országóra, 19.17 Régi vallásos zene, 19.55 Magyar nyelvű hírek, 20. Előadás, 20.20 Vidám népzene, 20.45 Hírek, 21.15 Katonazenekari koncert, 22.10 Hírek, sport hírek, 22.25 A hangverseny folytatása, 3. Nagy énekesei, 23.45 Francia, német, angol és olasznyelvű hírek.

Budapest I. 7.45 Torna, hírek, hanglemezek, 11 Hírek, 11.15 Ifjúsági rádió, 1.10 Lakatos Floris és fia cigányzenekara muzsikál, 1.40 Hírek, 2.30 Szórakoztató művészlemez, 3.30 Hírek, 5.15 Utazás a terített asztal körül, 5.45 Időjelzés, időjárás-jelentés, hírek, 6. Hírek szlovák és ruszin nyelven, 6.15 Gát István mélyhegedűn játszik zongora kísérettel, 6.45 A rádió postája, 7.15 A rádió szalonzenekar, 8.15 Hírek, 8.25 A rádió postája, 7.15 Rádió szalonzenekar, 8.15 Hírek, 8.25 Vivaldi-Bach hangverseny, 8.40 A finn Mannerheim vonalakon keresztűl, felolvasás, 9.05 Handa-banda közvetítése a Fővárosi Operett Színházról, 10.15 Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven, 10.45 Hírek német, olasz, angol és francia nyelven, 12.25 Pertis Jenő és cigányzenekara muzsikál, 1.05 Hírek.

A nagyváradi mozgóképszínházak műsora:

APOLLÓ: ISTEN VELE TANAR URI!
CORSO: A RACSNÉLKÜLI BÖRTÖN.
DORIAN: A HINDU LÁNDZSAS.